

มหาวิทยาลัยมหิดล
สถาบันวิจัยประชากรและสังคม

การพัฒนาแนวทางการดำเนินงานเพื่อให้เกิดการจัดการ ชุดข้อมูลทางสังคมและสุขภาพของประชาชน

รายเขต กรุงเทพมหานคร

ผลการสำรวจ

บางรัก

การพัฒนาแนวทางการดำเนินงานเพื่อให้เกิดการจัดการ
ชุดข้อมูลทางสังคมและสุขภาพของประชาชน รายเขต
(เขตบางรัก) กรุงเทพมหานคร

ดำเนินการโดย
สถาบันวิจัยประชากรและสังคม มหาวิทยาลัยมหิดล

สุรีย์พร พันพื้ง
มาลี สันภูวรรณ
ตะวันชัย จิระประมุขพิทักษ์
ศรินันท์ กิตติสุขสถิต
วิภาพร จารุเรืองไพศาล
ณัฐนิชา ลอยฟ้า
วรรณิ์ หุตะแพทย

ได้รับการสนับสนุนจากสำนักงานกองทุนสนับสนุนการสร้างเสริมสุขภาพ
(สสส.)

การพัฒนาแนวทางการดำเนินงานเพื่อให้เกิดการจัดการ ชุมข้อมูลทางสังคมและ สุขภาพของประชาชน รายเขต (เขตบางรัก) กรุงเทพมหานคร

ข้อมูลทางบรรณานุกรม

การพัฒนาแนวทางการดำเนินงานเพื่อให้เกิดการจัดการข้อมูลทางสังคมและสุขภาพของประชาชน
รายเขต (เขตบางรัก) กรุงเทพมหานคร / สุรีย์พร พันพื้ง ... [และคนอื่นๆ] -- พิมพ์ครั้งที่ 1. --
นครปฐม : สถาบันวิจัยประชากรและสังคม มหาวิทยาลัยมหิดล ร่วมกับ
สำนักงานกองทุนสนับสนุนการสร้างเสริมสุขภาพ, 2564.
(เอกสารทางวิชาการ/สถาบันวิจัยประชากรและสังคม มหาวิทยาลัยมหิดล ;
หมายเลข 539) ISBN (e-book) 978-616-443-558-2

1. ครั้วเรือน. 2. ครั้วเรือน – ไทย – กรุงเทพมหานคร. 3. ครั้วเรือน – ไทย – การสำรวจ. 4. ครั้วเรือน –
ไทย – แ่งสังคม. 5. ครั้วเรือน -- ไทย – แ่งเศรษฐกิจ. 6. ประชากร -- สุขภาพและอนามัย. 7. สุขภาพและอนามัย.
8. ครั้วเรือน -- ไทย (ภาคกลาง). I. สุรีย์พร พันพื้ง. II. มาลี สันภูวรรณ. III. ตะวันชัย จิระประมุขพิทักษ์. IV. ศิริพันธ์
กิตติสุขสถิต. V. วิภาพร จารุเรืองไพศาล. VI. ณิชฉินชา ลอยฟ้า. VII. วรณี หุตะแพทย์. VIII. มหาวิทยาลัยมหิดล.
สถาบันวิจัยประชากรและสังคม. IX. สำนักงานกองทุนสนับสนุนการสร้างเสริมสุขภาพ. X. ชื่อชุด.

HB887 ก493 2564

ISBN (e-book) 978-616-443-558-2

ปีที่พิมพ์ มิถุนายน 2564

สนับสนุนการจัดพิมพ์ สำนักงานกองทุนสนับสนุนการสร้างเสริมสุขภาพ (สสส.)
อาคารศูนย์เรียนรู้สุขภาวะ 99/8 ซอยงามดูพลี
แขวงทุ่งมหาเมฆ เขตสาทร กรุงเทพฯ 10120
โทรศัพท์ 02-343-1500 โทรสาร 02-343-1501
e-mail: info@thaihealth.or.th
Website: www.thaihealth.or.th

จัดทำโดย สถาบันวิจัยประชากรและสังคม มหาวิทยาลัยมหิดล
999 ถนนพุทธมณฑลสาย 4 ตำบลศาลายา อำเภอพุทธมณฑล
จังหวัดนครปฐม 73170
โทรศัพท์ 0-2441-0201-4 โทรสาร 0-2441-9333
Website: http://www.ipsr.mahidol.ac.th

สารบัญ

ความเป็นมาของโครงการ-----	1
ข้อค้นพบสำคัญ -----	2
ผลสำรวจครัวเรือนเขตบางรัก -----	3
ประชากรในครัวเรือน -----	4
ลักษณะของกลุ่มประชากร-----	4
จำนวนสมาชิกครัวเรือน-----	5
ครัวเรือนที่มีสมาชิกมีชื่อหรือไม่มีชื่อในทะเบียนบ้าน -----	6
ครัวเรือนที่มีผู้สูงอายุ 60 ปีขึ้นไป-----	6
ครัวเรือนที่มีผู้ป่วยเรื้อรัง/พิการ -----	7
ครัวเรือนที่มี/ไม่มีผู้มีภาวะพึ่งพิง-----	8
เศรษฐกิจและสังคม -----	8
ความเพียงพอของรายได้ครัวเรือน-----	8
โควิด-19 กับรายได้ครัวเรือน-----	9
เศรษฐกิจของครัวเรือน-----	10
สิ่งแวดล้อม -----	10
ครัวเรือนที่มีแสงสว่างไม่เพียงพอ -----	10
ครัวเรือนที่มีพื้นลื่น หรือไม่มีวัสดุปูกันลื่น-----	11
ครัวเรือนที่ไม่มีราวจับในห้องนอน หรือห้องน้ำ หรือทางเดิน-----	12
ครัวเรือนที่ไม่มีประตูบานเลื่อน/ประตูที่เปิดออกนอกห้อง-----	12
ครัวเรือนที่มีพื้นต่างระดับในตัวบ้านหรือบริเวณบ้าน -----	13
การแยกขยะ-----	14
ผลสำรวจบุคคลเขตบางรัก -----	15
ลักษณะทางประชากรและสังคมของผู้สูงอายุ -----	15
การทำงาน -----	17
รายได้และการออม-----	18
สุขภาพ -----	19
การออกกำลังกาย -----	24
ผลกระทบของโควิด-19 -----	25
ภาวะพึ่งพิงกับมิติด้านเศรษฐกิจ-สังคม-----	26
ภาวะพึ่งพิงกับผลกระทบต่อผู้ดูแล -----	28

สรุปผลการสำรวจ -----	30
ภาคผนวก -----	31
ภาคผนวก ก - ข้อมูลรายเขตเปรียบเทียบกับภาพรวม -----	32
ภาคผนวก ข - ข้อมูลระดับครัวเรือน รายชุมชน -----	36
ภาคผนวก ค - ข้อมูลระดับบุคคล รายชุมชน -----	44

สารบัญตาราง

ตาราง 3.1	จำนวนครัวเรือน จำแนกตามชุมชน-----	3
ตาราง 4.1	ร้อยละของผู้สูงอายุ จำแนกตามลักษณะทางประชากรและสังคม-----	16
ตาราง 4.2	ร้อยละของผู้สูงอายุ จำแนกตามการทำงาน ความพร้อมและความต้องการทำงาน----	17
ตาราง 4.3	ร้อยละของผู้สูงอายุ จำแนกตามการได้รับเบี้ยยังชีพผู้สูงอายุ และเบี้ยผู้พิการ-----	18
ตาราง 4.4	ร้อยละของผู้สูงอายุ จำแนกตามความเพียงพอของรายได้ การออม และวิธีที่ใช้ เมื่อมีปัญหาฉุกเฉินด้านการเงิน-----	19
ตาราง 4.5	ร้อยละของผู้สูงอายุ จำแนกตามประเภทของสิทธิประกันสุขภาพ และความครอบคลุม--	20
ตาราง 4.6	ร้อยละของผู้สูงอายุ จำแนกตามโรคไม่ติดต่อเรื้อรัง-----	21
ตาราง 4.7	ร้อยละของผู้สูงอายุ จำแนกตามประเภทของความบกพร่องหรือความพิการ-----	22
ตาราง 4.8	ร้อยละของผู้สูงอายุ จำแนกตามระดับภาวะพึ่งพิง และความเสี่ยงต่อ ปัญหาสุขภาพจิต-----	23
ตาราง 4.9	ร้อยละของผู้ดูแล จำแนกตามผลกระทบจากการดูแลผู้สูงอายุ-----	24
ตาราง 4.10	ร้อยละของผู้สูงอายุ จำแนกตามการออกกำลังกาย สถานที่ออกกำลังกายและ เหตุผลที่ไม่ได้ออกกำลังกาย-----	25
ตาราง 4.11	ร้อยละของผู้สูงอายุ จำแนกตามผลกระทบของโควิด-19-----	26
ตาราง 4.12	ร้อยละของผู้สูงอายุ จำแนกตามภาวะพึ่งพิง และเศรษฐกิจของครัวเรือน-----	27
ตาราง 4.13	ร้อยละของผู้สูงอายุ จำแนกตามภาวะพึ่งพิง และความเพียงพอของรายได้ครัวเรือน----	27
ตาราง 4.14	ร้อยละของผู้สูงอายุ จำแนกตามภาวะพึ่งพิง และการได้รับเบี้ยผู้พิการ-----	27
ตาราง 4.15	ร้อยละของผู้สูงอายุ จำแนกตามภาวะพึ่งพิง และความเสี่ยงต่อปัญหาสุขภาพจิต-----	28
ตาราง 4.16	ร้อยละของผู้ดูแล จำแนกตามระดับภาวะพึ่งพิงของผู้สูงอายุ และผลกระทบด้านการเงิน-----	28
ตาราง 4.17	ร้อยละของผู้ดูแล จำแนกตามระดับภาวะพึ่งพิงและผลกระทบด้านการทำงาน-----	29

สารบัญรูปภาพ

รูปภาพ 3.1	โครงสร้างประชากร จำแนกตามอายุและเพศ เขตบางรัก-----	4
รูปภาพ 3.2	โครงสร้างประชากร จำแนกตามอายุและเพศ ภาพรวม 13 เขต-----	5
รูปภาพ 3.3:	ขนาดครัวเรือนเฉลี่ยและร้อยละของครัวเรือน จำแนกตามจำนวนสมาชิก-----	5
รูปภาพ 3.4:	ร้อยละของครัวเรือนที่มีสมาชิกไม่มีชื่อในทะเบียนบ้าน จำแนกตามจำนวน-----	6
รูปภาพ 3.5:	ร้อยละของครัวเรือนที่มี/ไม่มีผู้สูงอายุ-----	7
รูปภาพ 3.6:	ร้อยละของครัวเรือนที่มี และไม่มีผู้ป่วยเรื้อรัง / พิการ-----	7
รูปภาพ 3.7:	ร้อยละของครัวเรือนที่มี และไม่มีผู้มีภาวะพึ่งพิง-----	8
รูปภาพ 3.8:	ร้อยละของครัวเรือนที่รายได้ครัวเรือนเพียงพอ/ไม่เพียงพอ-----	9
รูปภาพ 3.9:	ร้อยละของครัวเรือนที่ได้รับผลกระทบด้านรายได้ในช่วงสถานการณ์โควิด-19-----	9
รูปภาพ 3.10:	ร้อยละของครัวเรือน จำแนกตามเศรษฐกิจครัวเรือน-----	10
รูปภาพ 3.11:	ร้อยละของครัวเรือน จำแนกตามความเหมาะสม ด้านแสงสว่าง-----	11
รูปภาพ 3.12:	ร้อยละของครัวเรือน จำแนกตามความเหมาะสม ด้านสภาพพื้นในห้องนอน หรือห้องน้ำ หรือทางเดิน-----	11
รูปภาพ 3.13:	ร้อยละของครัวเรือน จำแนกตามการมี/ไม่มีราวจับ-----	12
รูปภาพ 3.14:	ร้อยละของครัวเรือน จำแนกตามการมี/ไม่มีประตูบานเลื่อน หรือบานประตูที่เปิดออกนอกห้อง-----	13
รูปภาพ 3.15:	ร้อยละของครัวเรือน จำแนกตามการมี/ไม่มีพื้นต่างระดับ-----	13
รูปภาพ 3.16:	ร้อยละของครัวเรือน จำแนกตามการแยกขยะ-----	14

ตารางภาคผนวก ก: ข้อมูลรายเขตเปรียบเทียบกับภาพรวม

ตาราง ก1:	ร้อยละของครัวเรือน จำแนกตามจำนวนเฉลี่ย และการมี/ไม่มีชื่อในทะเบียนบ้าน-----	32
ตาราง ก2:	ร้อยละของครัวเรือน จำแนกตามจำนวนเฉลี่ยและผู้สูงอายุ 60 ปีขึ้นไป-----	32
ตาราง ก3:	ร้อยละของครัวเรือน จำแนกตามจำนวนเฉลี่ยและผู้ป่วยเรื้อรังหรือพิการ -----	32
ตาราง ก4:	ร้อยละของครัวเรือน จำแนกตามจำนวนเฉลี่ยและผู้มีภาวะพึ่งพิง-----	33
ตาราง ก5:	ร้อยละของครัวเรือน จำแนกตามความเพียงพอของรายได้ครัวเรือน -----	33
ตาราง ก6:	ร้อยละของครัวเรือน จำแนกตามผลกระทบต่อรายได้ในช่วงสถานการณ์ โควิด-19 ----	33
ตาราง ก7:	ร้อยละของครัวเรือนแยกเศรษฐกิจของครัวเรือน-----	33
ตาราง ก8:	ร้อยละของครัวเรือน จำแนกตามความเพียงพอของแสงสว่างที่ในห้อง และทางเดินภายในบ้าน-----	34
ตาราง ก9:	ร้อยละของครัวเรือน จำแนกตามสภาพพื้นในห้องนอน หรือห้องน้ำ หรือทางเดิน -----	34
ตาราง ก10:	ร้อยละของครัวเรือน จำแนกตามการมีราวจับในห้องนอน หรือห้องน้ำ หรือทางเดิน----	34
ตาราง ก11:	ร้อยละของครัวเรือน จำแนกตามการมีประตูบานเลื่อน/ประตูที่เปิดออกนอกห้อง-----	34
ตาราง ก12:	ร้อยละของครัวเรือนจำแนกตามการมีพื้นที่ต่างระดับในครัวเรือนหรือบริเวณบ้าน-----	35
ตาราง ก13:	ร้อยละของครัวเรือน จำแนกตามลักษณะการแยกขยะ-----	35

ตารางภาคผนวก ข: ข้อมูลระดับครัวเรือนรายชุมชน

ตาราง ข1:	จำนวนและร้อยละของครัวเรือน จำแนกตามรายชุมชน-----	36
ตาราง ข2:	ขนาดครัวเรือนและร้อยละของครัวเรือน แยกตามจำนวนสมาชิกครัวเรือน รายชุมชน--	37
ตาราง ข3:	ร้อยละของครัวเรือน จำแนกตามจำนวนเฉลี่ย และการมี/ไม่มีชื่อในทะเบียนบ้าน รายชุมชน-----	37
ตาราง ข4:	ร้อยละของครัวเรือน จำแนกตามจำนวนเฉลี่ยและการไม่มี/มีผู้สูงอายุ 60 ปีขึ้นไป รายชุมชน-----	38
ตาราง ข5:	ร้อยละของครัวเรือน แยกตามจำนวนเฉลี่ยและการไม่มี/มีผู้ป่วยเรื้อรัง หรือพิการ รายชุมชน-----	38
ตาราง ข6:	ร้อยละของครัวเรือน จำแนกตามจำนวนเฉลี่ยและการไม่มี/มีผู้มีภาวะพึ่งพิง รายชุมชน	39

ตาราง ข7:	ร้อยละของครัวเรือน จำแนกตามความเพียงพอของรายได้ รายชุมชน-----	39
ตาราง ข8:	ร้อยละของครัวเรือน จำแนกตามผลกระทบต่อรายได้ในช่วงสถานการณ์โควิด-19 รายชุมชน-----	40
ตาราง ข9:	ร้อยละของครัวเรือนแยกแยะฐานะของครัวเรือน รายชุมชน-----	40
ตาราง ข10:	ร้อยละของครัวเรือน จำแนกตามความเพียงพอของแสงสว่างที่อยู่ในห้อง และทางเดินภายในบ้าน รายชุมชน-----	41
ตาราง ข11:	ร้อยละของครัวเรือน จำแนกตามสภาพพื้นใน ห้องนอน หรือห้องน้ำ หรือทางเดิน รายและชุมชน-----	41
ตาราง ข12:	ร้อยละของครัวเรือน จำแนกตามการมีราวจับใน ห้องนอน หรือห้องน้ำ หรือทางเดิน รายชุมชน-----	42
ตาราง ข13:	ร้อยละของครัวเรือน จำแนกตามการมีประตูบานเลื่อน/ประตูที่เปิดออกนอกห้อง รายชุมชน-----	42
ตาราง ข14:	ร้อยละของครัวเรือนจำแนกตามการมีพื้นต่างระดับในครัวเรือนหรือบริเวณบ้าน รายชุมชน-----	43
ตาราง ข15:	ร้อยละของครัวเรือน จำแนกตามลักษณะการแยกขยะ รายชุมชน-----	43

ตารางภาคผนวก ค: ข้อมูลระดับบุคคลรายชุมชน

ตาราง ค1:	ร้อยละของผู้สูงอายุ จำแนกตามเพศ รายชุมชน-----	44
ตาราง ค2:	ร้อยละของผู้สูงอายุ จำแนกตามกลุ่มอายุ รายชุมชน-----	45
ตาราง ค3:	ร้อยละของผู้สูงอายุ จำแนกตามลักษณะการอยู่อาศัย รายชุมชน-----	45
ตาราง ค4:	ร้อยละของผู้สูงอายุ จำแนกตามสถานภาพสมรส รายชุมชน-----	46
ตาราง ค5:	ร้อยละของผู้สูงอายุ จำแนกตามระดับการศึกษา รายชุมชน-----	46
ตาราง ค6:	ร้อยละของผู้สูงอายุ จำแนกตามสถานภาพการทำงาน รายชุมชน-----	47
ตาราง ค7:	ร้อยละของผู้สูงอายุ จำแนกตามความพร้อมและความต้องการทำงาน รายชุมชน-----	48
ตาราง ค8:	ร้อยละของผู้สูงอายุ จำแนกตามการได้รับเบี้ยยังชีพผู้สูงอายุ และเบี้ยผู้พิการ รายชุมชน-----	48
ตาราง ค9:	ร้อยละของผู้สูงอายุ จำแนกตามความเพียงพอของรายได้ของตนเอง รายชุมชน-----	49
ตาราง ค10:	ร้อยละของผู้สูงอายุ จำแนกตามการออม รายชุมชน-----	49

ตาราง ค11:	ร้อยละของผู้สูงอายุ จำแนกตามวิธีการที่ใช้เมื่อมีปัญหาฉุกเฉินด้านการเงิน รายชุมชน	50
ตาราง ค12:	ร้อยละของผู้สูงอายุ จำแนกตามประเภทสิทธิประกันสุขภาพหลัก รายชุมชน	----- 51
ตาราง ค13:	ร้อยละของผู้สูงอายุ จำแนกตามความครอบคลุมของสิทธิประกันสุขภาพหลัก รายชุมชน	----- 52
ตาราง ค14:	ร้อยละของผู้สูงอายุ จำแนกตามจำนวนโรคไม่ติดต่อเรื้อรัง รายชุมชน	----- 52
ตาราง ค15:	ร้อยละของผู้สูงอายุ จำแนกตามประเภทของโรคไม่ติดต่อเรื้อรัง รายชุมชน	----- 53
ตาราง ค16:	ร้อยละของผู้สูงอายุ จำแนกตามความบกพร่อง หรือความพิการ รายชุมชน	----- 53
ตาราง ค17:	ร้อยละของผู้สูงอายุ จำแนกตามประเภทของความบกพร่องหรือความพิการ รายชุมชน	54
ตาราง ค18:	ร้อยละของผู้สูงอายุ จำแนกตามระดับภาวะฟัฟง รายชุมชน	----- 54
ตาราง ค19:	ร้อยละของผู้สูงอายุ จำแนกตามความเสี่ยงต่อปัญหาสุขภาพจิต รายชุมชน	----- 55
ตาราง ค20:	ร้อยละของผู้ดูแล จำแนกตามผลกระทบของการดูแลผู้สูงอายุ ต่อผู้ดูแลหรือครอบครัว รายชุมชน	----- 55
ตาราง ค21:	ร้อยละของผู้สูงอายุ จำแนกตามการออกกำลังกายเป็นประจำ รายชุมชน	----- 56
ตาราง ค22:	ร้อยละของผู้สูงอายุที่ออกกำลังกายเป็นประจำ จำแนกตามการใช้สถานที่ออกกำลังกาย ใน สังกัดกรุงเทพมหานคร รายชุมชน	----- 56
ตาราง ค23:	ร้อยละของผู้สูงอายุ จำแนกตามเหตุผลหลักที่ไม่ออกกำลังกายเป็นประจำ รายชุมชน	-- 57
ตาราง ค24:	ร้อยละของผู้สูงอายุ จำแนกตามผลกระทบของโควิด-19 รายชุมชน	----- 57
ตาราง ค25:	ร้อยละของผู้สูงอายุ จำแนกตามภาวะฟัฟง และเศรษฐกิจของครัวเรือน รายชุมชน	-- 58
ตาราง ค 26:	ร้อยละของผู้สูงอายุ จำแนกตามภาวะฟัฟง และความเพียงพอของรายได้ครัวเรือน รายชุมชน	----- 59
ตาราง ค27:	ร้อยละของผู้สูงอายุ จำแนกตามภาวะฟัฟง และการได้รับเบี้ยผู้พิการ รายชุมชน	----- 60
ตาราง ค28:	ร้อยละของผู้สูงอายุ จำแนกตามภาวะฟัฟง และความเสี่ยงต่อปัญหาสุขภาพจิต รายชุมชน	----- 61
ตาราง ค29:	ร้อยละของผู้ดูแล จำแนกตามระดับภาวะฟัฟงและผลกระทบด้านการเงิน (ของตนเองหรือครอบครัว) รายชุมชน	----- 62
ตาราง ค30:	ร้อยละของผู้ดูแล จำแนกตามระดับภาวะฟัฟงและผลกระทบต่อผู้ดูแลด้านการทำงาน (การออกจากงาน) รายชุมชน	----- 63

1.

ความเป็นมาของโครงการ

การวางแผนการพัฒนาพื้นที่และประชากรอย่างเป็นระบบนั้น สิ่งที่มีความสำคัญมากที่สุดคือ ข้อมูลที่มีความถูกต้อง เชื่อถือได้ ทันสมัย และเป็นตัวแทนของประชากรกลุ่มต่างๆ ที่ผ่านมา กรุงเทพมหานคร มีข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับสุขภาพ ภาวะเศรษฐกิจ สังคม และวิถีชีวิตของประชากร ในระดับต่างๆ ตั้งแต่ระดับจังหวัด ระดับเขต ระดับแขวง ระดับชุมชน คริวเรือน และรายบุคคล ซึ่งข้อมูลแต่ละชุดถูกจัดเก็บตามวัตถุประสงค์การนำข้อมูลไปใช้ในการตอบภารกิจหลักขององค์กรต่างๆ ทั้งภาครัฐ และเอกชนที่ทำหน้าที่ในการเก็บรวบรวมข้อมูล แต่ข้อมูลเหล่านี้อาจมีข้อจำกัดสำหรับการนำไปใช้จริงที่แตกต่างกันออกไป รวมทั้งยังมีข้อท้าทายในเรื่องการเชื่อมต่อข้อมูล ระหว่างข้อมูลชุดต่างๆ

ข้อมูลที่มีอยู่ในขณะนี้เองอาจมีความไม่ครบถ้วน ทั้งในเชิงประเด็น และพื้นที่ โดยเฉพาะความแตกต่างของลักษณะที่อยู่อาศัย การใช้ที่ดิน รวมทั้งลักษณะทางสังคม-เศรษฐกิจ และสุขภาพของประชากรวัยต่างๆ โดยเฉพาะในแต่ละพื้นที่ หรือเขตการปกครองของกรุงเทพมหานคร ดังนั้นจึงมีความจำเป็นต้องมีชุดข้อมูลทางสังคม และสุขภาพเพื่อให้งานด้านการพัฒนาและสวัสดิการสังคม และสุขภาพของประชากรมีประสิทธิภาพ และมีความเหมาะสมกับบริบท วิถีชีวิตของประชากรที่อาศัยอยู่ในกรุงเทพมหานครในระดับเขต

ดังนั้น สถาบันวิจัยประชากรและสังคม มหาวิทยาลัยมหิดล ด้วยการสนับสนุนจากสำนักงานกองทุนสนับสนุนการสร้างเสริมสุขภาพ (สสส.) จึงได้ดำเนินโครงการ “การพัฒนาแนวทางการดำเนินงานเพื่อให้เกิดการจัดการชุดข้อมูลทางสังคมและสุขภาพของประชาชน รายเขตกรุงเทพมหานคร” โดยเก็บรวบรวมข้อมูลตัวอย่างใน 13 เขตนำร่อง 84 ชุมชน ทั้งนี้เขตบางรักเป็นเขตนำร่องเขตหนึ่ง ซึ่งเก็บรวบรวมข้อมูลทั้งระดับคริวเรือนและระดับบุคคล ในเขตบางรักมีชุมชนตัวอย่าง 7 ชุมชน คริวเรือนที่ให้ข้อมูลทั้งหมด 452 คริวเรือน ส่วนระดับบุคคลมีกลุ่มเป้าหมายคือ ผู้สูงอายุ ผู้ป่วยเรื้อรัง/ผู้พิการ และผู้ดูแล โดยมีจำนวนตัวอย่างเป็นผู้สูงอายุ 448 คน ผู้ป่วยเรื้อรัง/ผู้พิการ 39 คน และผู้ดูแล 152 คน ทั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อสำรวจข้อมูลทางสังคมและสุขภาพของประชาชนในรายเขตของกรุงเทพมหานคร รวมทั้งเพื่อสร้างเสริมศักยภาพของภาคีเครือข่าย เพื่อการขับเคลื่อนการทำชุดข้อมูลทางสังคมและสุขภาพของประชาชน ในกรุงเทพมหานคร รวมทั้งการนำข้อมูลไปต่อยอดในการพัฒนาคุณภาพชีวิตของประชากร

2.

ข้อค้นพบสำคัญ

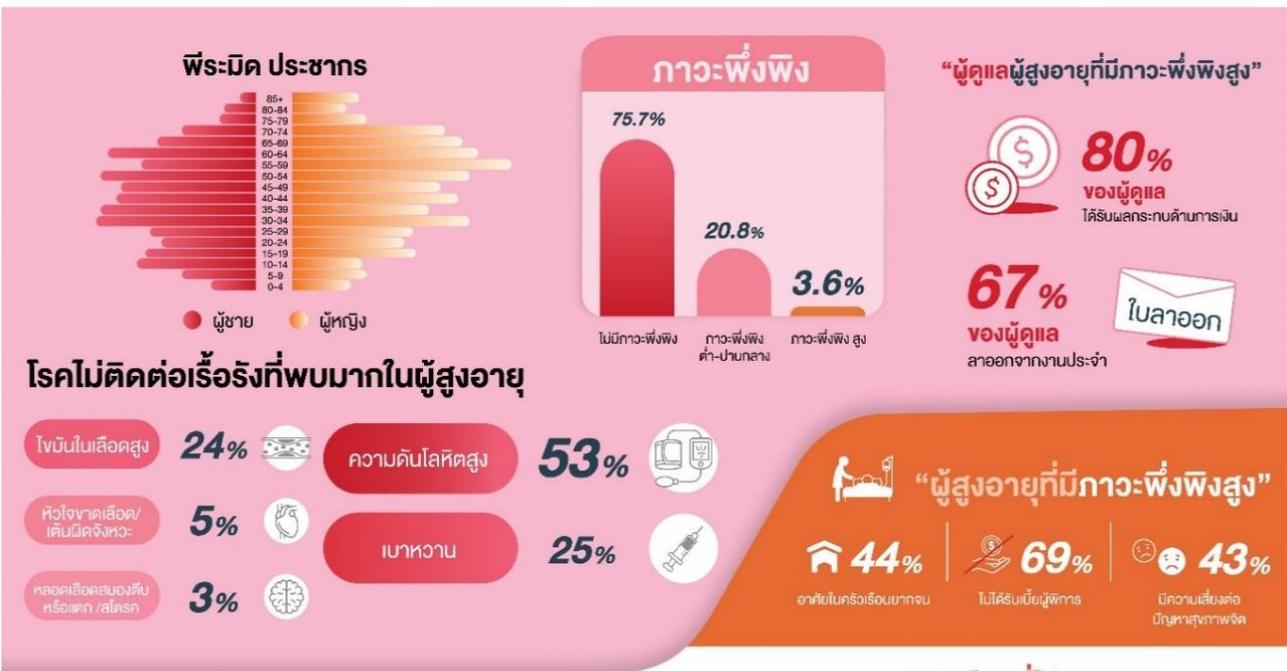

มหาวิทยาลัยมหิดล
สถาบันวิจัยสังคมและสุขภาพ

สสส
สำนักงานกองทุนสนับสนุนการวิจัย

เขตบางรัก

โครงการ การพัฒนาแนวทางการดำเนินงานเพื่อให้เกิดการจัดการข้อมูลทางสังคมและสุขภาพของประชาชนรายเขต กรุงเทพมหานคร

• วิเคราะห์ข้อมูล ของโครงการฯ จากการสำรวจครัวเรือน และบุคคลอายุ 60 ปีขึ้นไป (ผู้สูงอายุ ระหว่าง เดือน พฤษภาคม ถึง ตุลาคม 2563)
 • สูงอายุมีภาวะพึ่งพิงสูง หมายถึง ผู้สูงอายุที่ต้องพึ่งพิงความช่วยเหลือหรือจากผู้อื่นอย่างมากในการดำรงชีวิตประจำวันพื้นฐาน (Barthel Index < 12 คะแนน) มักเรียกว่า “ติดบ้านติดเตียง”

แสบ เพื่อดาวน์โหลดข้อมูลเพิ่มเติม

3.

ผลสำรวจครัวเรือนเขตบางรัก*

การสำรวจในเขตบางรัก สามารถเก็บรวบรวมข้อมูลครัวเรือนได้ 452 ครัวเรือน ใน 7 ชุมชน หรือคิดเป็นร้อยละ 76.4 ของครัวเรือนที่รายงานโดยผู้นำชุมชน มีข้อสังเกตว่าจำนวนครัวเรือนจากฐานข้อมูลกับจำนวนครัวเรือนที่ผู้นำชุมชนสามารถติดต่อได้นั้นมีความแตกต่างกันค่อนข้างมาก (รายละเอียดตามตาราง 3.1) สำหรับการนำเสนอผลการสำรวจในที่นี้จะเป็นการเปรียบเทียบเขตบางรักกับภาพรวม 13 เขต ทั้งนี้การนำเสนอภาพของชุมชนได้นำเสนอในภาคผนวก

ตาราง 3.1: จำนวนครัวเรือน จำแนกตามชุมชน

ชุมชน	จำนวนครัวเรือนทั้งหมดจากฐานข้อมูลเขต	จำนวนครัวเรือนที่ผู้นำชุมชนสามารถติดต่อได้	จำนวนครัวเรือนที่เก็บข้อมูลได้	ร้อยละของครัวเรือนที่เก็บข้อมูลได้
ซอยพระนครเรศ	197	48	46	95.8
ซอยวัดมหาพฤฒาราม (ซอยแก้วฟ้า)	101	65	55	84.6
ซอยสองพระ	339	98	92	93.9
สันติภาพ	209	117	91	77.8
ตรอกขุนนาวา	186	131	72	55.0
ตรอกห้านาย	200	43	38	88.4
ซอยพิพัฒน์ 2	130	90	58	64.4
รวม	1,362	592	452	76.4

สำหรับการเก็บรวบรวมข้อมูลส่วนบุคคล โครงการได้เก็บรวบรวมข้อมูลจากกลุ่มประชากรเป้าหมาย ได้แก่ ผู้สูงอายุ ผู้พิการ และผู้ดูแล ซึ่งสามารถรวบรวมข้อมูลได้ 639 คน โดยแบ่งเป็นผู้สูงอายุ 448 คน ผู้ป่วยเรื้อรัง/ผู้พิการ 39 คน และ ผู้ดูแล 152 คน

* ในการรายงานผล ตัวเลขนี้อาจมีความแตกต่างจากในเล่มภาพรวม 13 เขต เนื่องมาจากการคำนวณที่ใช้ฐานจำนวนตัวอย่างแตกต่างกัน (ตัวอย่างรวม 13 เขต หรือตัวอย่างรายเขต) และการปิดเศษทศนิยม

ประชากรในครัวเรือน

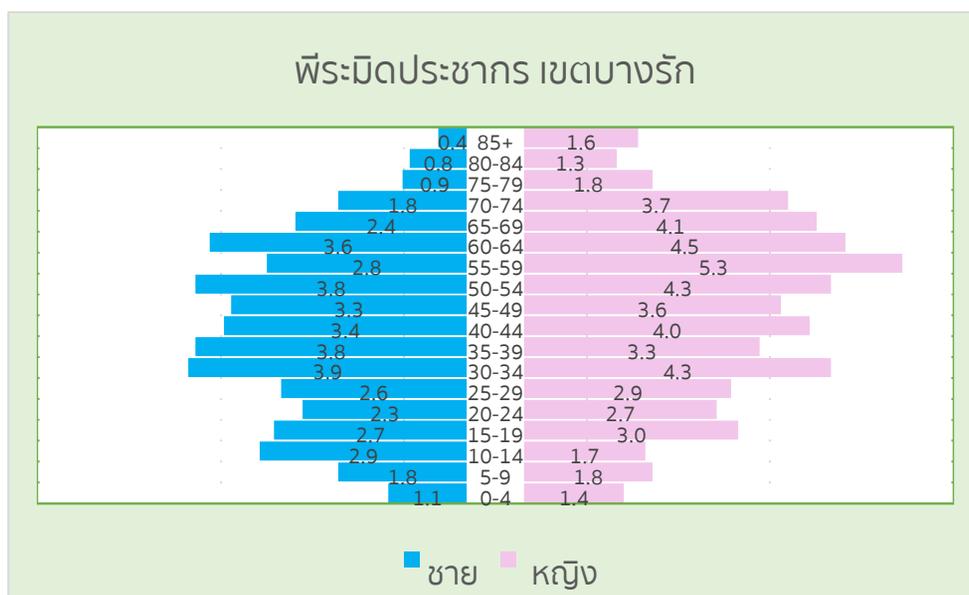
ในส่วนนี้เป็นการนำเสนอประชากรในครัวเรือน ประกอบด้วย โครงสร้างประชากรตามอายุและเพศ จำนวนสมาชิกครัวเรือน สมาชิกครัวเรือนมีชื่อหรือไม่มีชื่อในทะเบียนบ้าน สมาชิกครัวเรือนที่เป็นผู้สูงอายุ 60 ปีขึ้นไป ครัวเรือนที่มีผู้ป่วยเรื้อรัง/พิการ และครัวเรือนที่มี/ไม่มีผู้มีภาวะพึ่งพิง

ลักษณะของกลุ่มประชากร

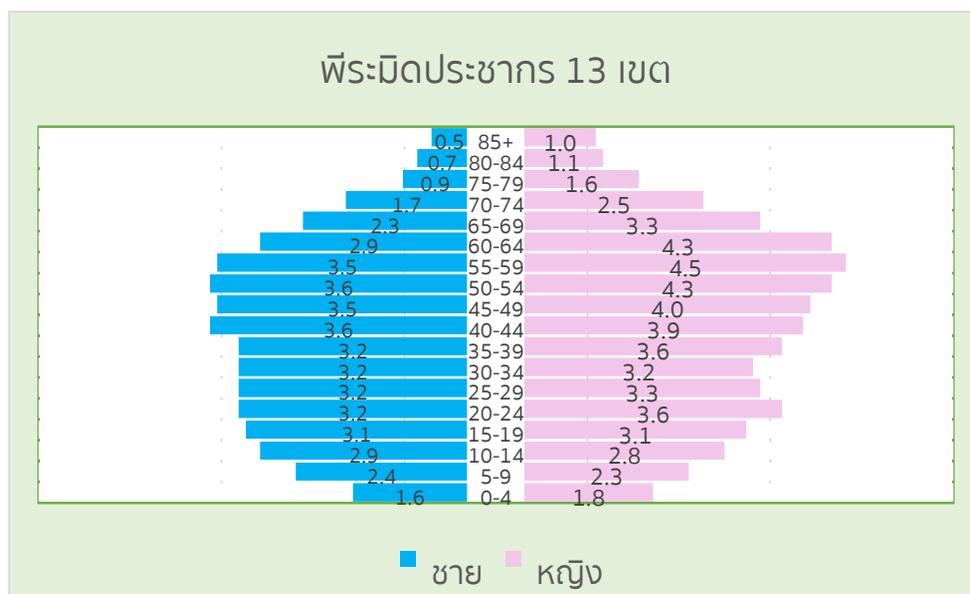
ประชากรในครัวเรือนที่สำรวจนั้น ในเขตบางรักมีจำนวน 1,676 คน โดยแบ่งเป็นประชากรวัยเด็ก (อายุต่ำกว่า 15 ปี) ร้อยละ 10.7 ประชากรวัยแรงงาน (อายุ 15-59 ปี) ร้อยละ 62.2 และประชากรวัยสูงอายุ (อายุ 60 ปีขึ้นไป) ร้อยละ 27.0 ซึ่งจะเห็นได้ว่ามากกว่าหนึ่งในสี่ของประชากรในเขตเป็นผู้สูงอายุ

เมื่อเปรียบเทียบกับผลการสำรวจใน 13 เขต ก็พบว่าเขตบางรักมีสัดส่วนของวัยเด็กและวัยแรงงานน้อยกว่าภาพรวม ในขณะที่สัดส่วนผู้สูงอายุมากกว่าภาพรวม (รายละเอียดตามรูปภาพ 3.1 และ 3.2)

รูปภาพ 3.1: โครงสร้างประชากร จำแนกตามอายุและเพศ เขตบางรัก

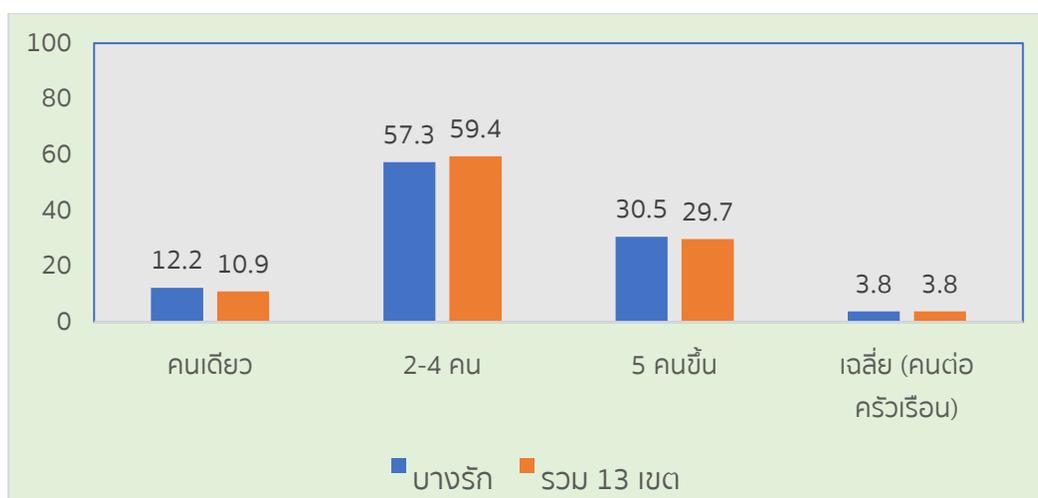
รูปภาพ 3.2: โครงสร้างประชากร จำแนกตามอายุและเพศ ภาพรวม 13 เขต

จำนวนสมาชิกครัวเรือน

สำหรับจำนวนสมาชิกในครัวเรือน ในภาพรวมของเขตบางรักมีจำนวนเฉลี่ยของสมาชิกครัวเรือนคือ 3.8 คนต่อครัวเรือน ทั้งนี้เป็นขนาดครัวเรือนที่ใกล้เคียงกับการสำรวจใน 13 เขต อย่างไรก็ตามพบว่ามีเขตบางรักมีสัดส่วนครัวเรือนคนเดียวร้อยละ 12.2 ซึ่งสูงกว่าภาพรวมทั้ง 13 เขตที่มีเพียงร้อยละ 10.9 (รายละเอียดตามรูปภาพ 3.3)

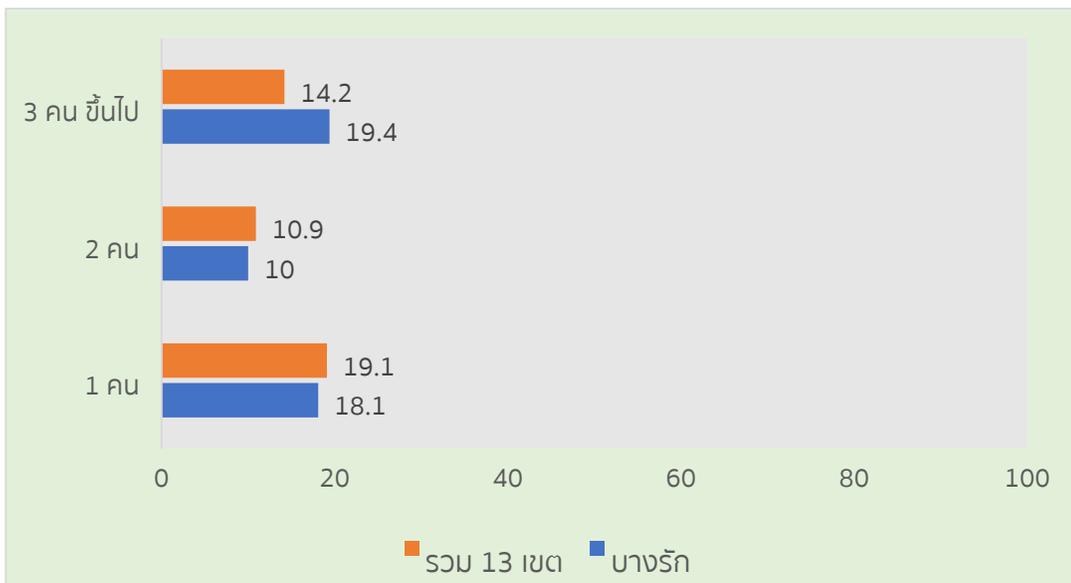
รูปภาพ 3.3: ขนาดครัวเรือนเฉลี่ยและร้อยละของครัวเรือน จำแนกตามจำนวนสมาชิก

ครัวเรือนที่มีสมาชิกมีชื่อหรือไม่มีชื่อในทะเบียนบ้าน

ประชากรแฝง หรือประชากรที่ไม่ชื่อในทะเบียนบ้าน นับว่าเป็นประชากรกลุ่มหนึ่งที่ต้องให้ความสนใจเพราะเกี่ยวข้องกับ การได้รับสวัสดิการต่างๆ ของรัฐที่ผูกกับการมีรายชื่อในทะเบียน ในการสำรวจในเขตนี้ พบว่า มีจำนวนประชากรไม่ชื่อในทะเบียนบ้านต่อครัวเรือน คือ 1.2 คนต่อครัวเรือน ทั้งนี้ เป็นค่าเฉลี่ยที่สูงกว่าที่พบในการสำรวจ 13 เขต ที่มีค่าเฉลี่ยเพียง 1 คนต่อครัวเรือน ในขณะที่ร้อยละของครัวเรือนที่มีสมาชิกไม่มีชื่อในทะเบียนบ้านนั้น มีถึงร้อยละ 47.5 ซึ่งสูงกว่าภาพรวม 13 เขตเช่นกัน ทั้งนี้ ภาพรวมระบุเพียงร้อยละ 44.2 (รายละเอียดตามรูปภาพ 3.4 และตาราง ก1 ในภาคผนวก)

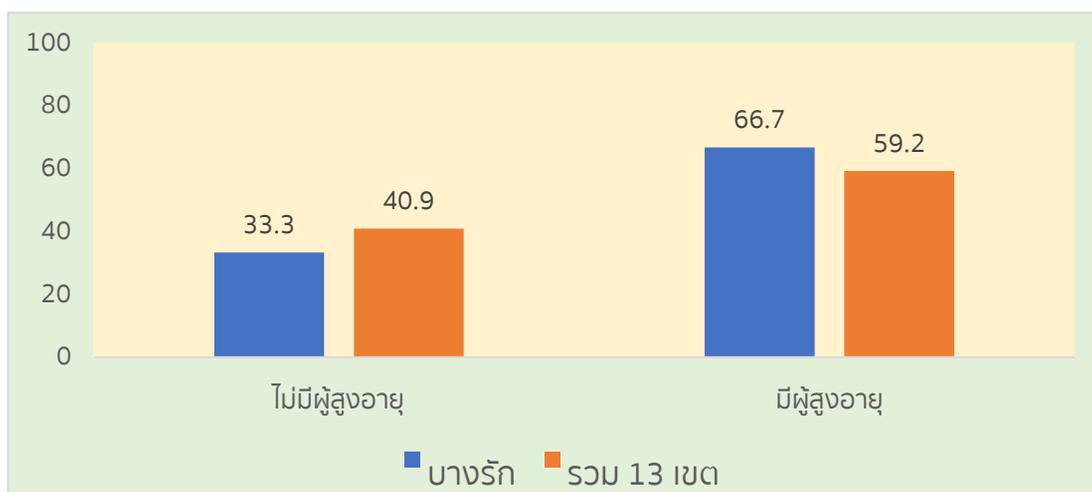
รูปภาพ 3.4: ร้อยละของครัวเรือนที่มีสมาชิกไม่มีชื่อในทะเบียนบ้าน จำแนกตามจำนวน

ครัวเรือนที่มีผู้สูงอายุ 60 ปีขึ้นไป

สังคมไทยเป็นสังคมสูงวัยและจะมีจำนวนผู้สูงอายุเพิ่มมากขึ้นในอนาคต การสำรวจนี้ ในเขตบางรักก็พบว่าในระดับครัวเรือนนั้น มีผู้สูงอายุเฉลี่ยต่อครัวเรือนที่ 1 คนต่อครัวเรือน ทั้งนี้สูงกว่าค่าเฉลี่ยของภาพรวม 13 เขต ที่มีค่าเฉลี่ยเพียง 0.8 คนต่อครัวเรือน ส่วนร้อยละของครัวเรือนที่มีผู้สูงอายุเป็นสมาชิกอยู่อย่างน้อย 1 คนนั้น ในเขตมีถึงร้อยละ 66.7 ซึ่งเป็นสัดส่วนที่สูงกว่าภาพรวม 13 เขต ที่มีเพียงร้อยละ 59.2 (รายละเอียดตามรูปภาพ 3.5 และตาราง ก2 ในภาคผนวก)

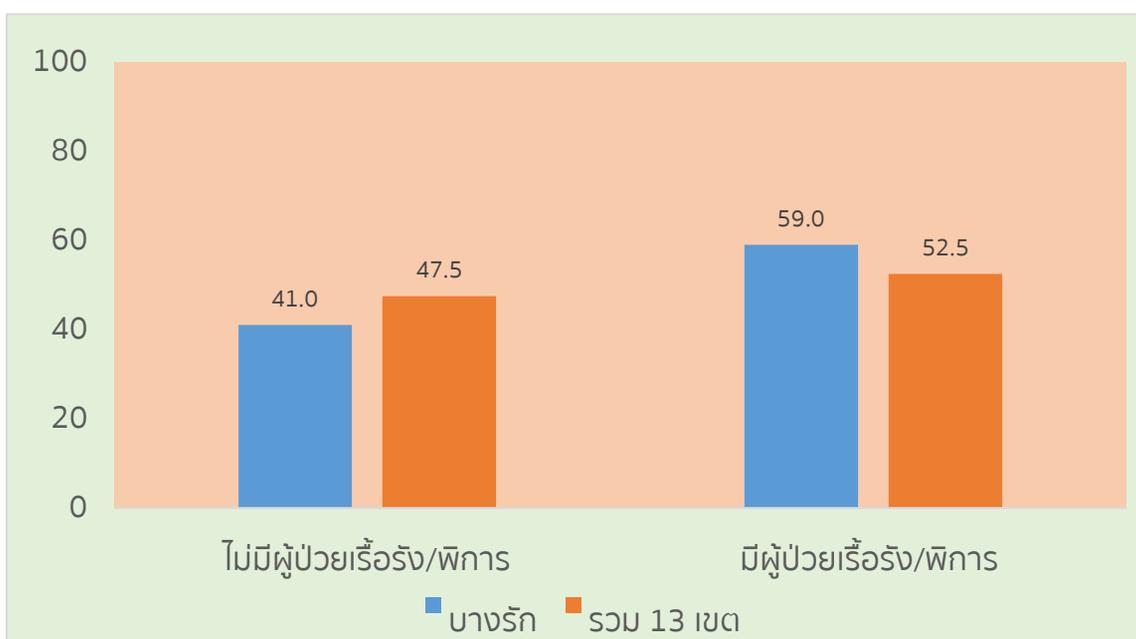
รูปภาพ 3.5: ร้อยละของครัวเรือนที่มี/ไม่มีผู้สูงอายุ

ครัวเรือนที่มีผู้ป่วยเรื้อรัง/พิการ

ในการสำรวจนี้ พบว่าเขตบางรักมีจำนวนผู้ป่วยเรื้อรัง หรือพิการเฉลี่ยต่อครัวเรือน 0.9 คนต่อครัวเรือน ซึ่งมากกว่าค่าเฉลี่ยของ 13 เขต ที่มีเพียง 0.8 คนต่อครัวเรือน เช่นเดียวกับสัดส่วนของครัวเรือนที่มีจำนวนผู้ป่วยเรื้อรังหรือพิการอย่างน้อยหนึ่งคนขึ้นไป ที่ในเขตนี้มีร้อยละ 59.0 ซึ่งสูงกว่าภาพรวม 13 เขตที่มีร้อยละ 52.5 (รายละเอียดตามรูปภาพ 3.6 และตาราง ก3 ในภาคผนวก)

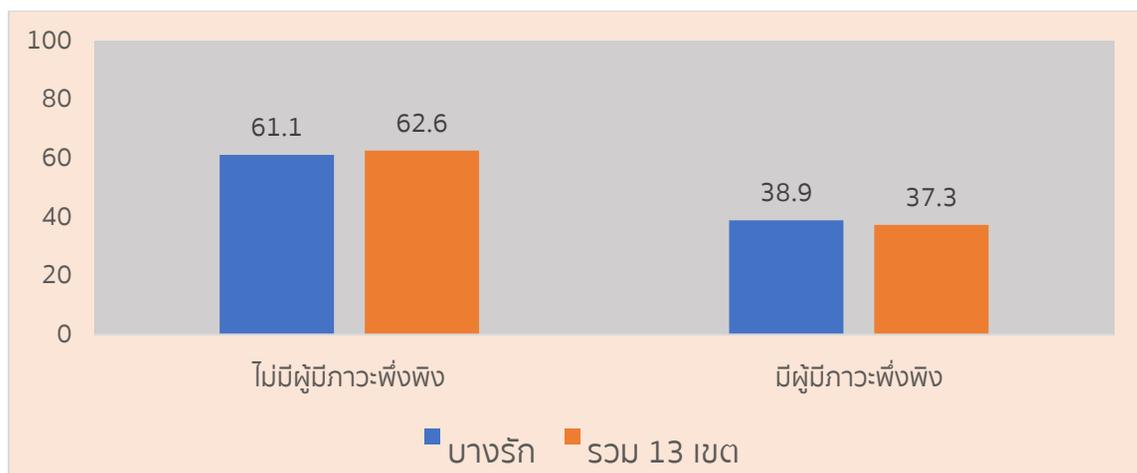
รูปภาพ 3.6: ร้อยละของครัวเรือนที่มี และไม่มีผู้ป่วยเรื้อรัง / พิการ

ครัวเรือนที่มี/ไม่มีผู้มีภาวะพึ่งพิง

ครัวเรือนที่มีผู้มีภาวะพึ่งพิงเป็นสมาชิกอาจเชื่อมโยงกับการต้องมีภาระในการดูแลตามมาอย่างหลีกเลี่ยงไม่ได้ ในการสำรวจนี้ ในเขตบางรักพบว่าในหนึ่งครัวเรือนมีจำนวนผู้มีภาวะพึ่งพิงเฉลี่ย 0.5 คน ซึ่งไม่แตกต่างกับภาพรวมของ 13 เขต แต่เมื่อพิจารณาจำนวนครัวเรือนที่มีผู้ที่มีภาวะพึ่งพิงอย่างน้อย 1 คนขึ้นไป พบว่า เขตบางรักมีสัดส่วนสูงกว่าภาพรวม 13 เขต (ร้อยละ 38.9 ต่อ 37.3) (รายละเอียดตามรูปภาพ 3.7 และตาราง ก4 ในภาคผนวก)

รูปภาพ 3.7: ร้อยละของครัวเรือนที่มี และไม่มีผู้มีภาวะพึ่งพิง

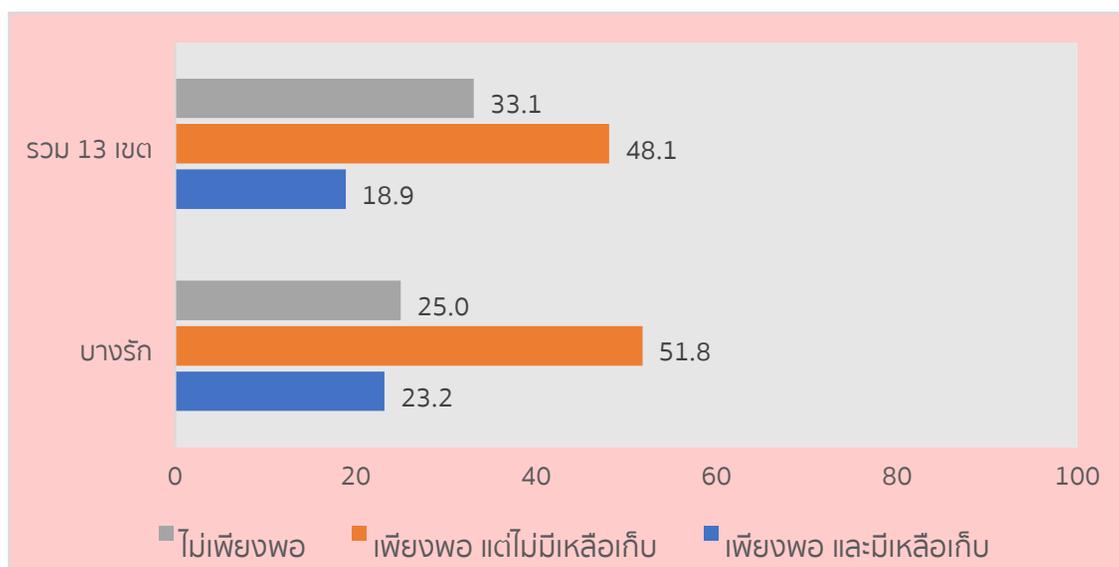
เศรษฐกิจและสังคม

ในด้านเศรษฐกิจและสังคมในการสำรวจนี้ได้ให้ความสำคัญกับ ความเพียงพอของรายได้ ผลกระทบของโควิด-19 กับรายได้ของครัวเรือน และฐานะทางเศรษฐกิจและสังคมของครัวเรือน

ความเพียงพอของรายได้ครัวเรือน

ในการสำรวจได้ถามคำถามเกี่ยวกับความเพียงพอของรายได้ครัวเรือนจากตัวแทนครัวเรือน ในเขตบางรักพบว่าร้อยละ 23.2 ของครัวเรือนระบุว่าไม่มีรายได้เพียงพอและมีเหลือเก็บ ร้อยละ 51.8 มีรายได้ครัวเรือนเพียงพอแต่ไม่มีเหลือเก็บ ในขณะที่มีครัวเรือนร้อยละ 25.0 ระบุว่าไม่มีรายได้เพียงพอ เมื่อพิจารณาเฉพาะครัวเรือนที่รายได้ไม่เพียงพอ พบว่ามีสัดส่วนที่น้อยกว่าในภาพรวม 13 เขต ทั้งนี้เขตบางรักมี ร้อยละ 25.0 ส่วนภาพรวมทั้ง 13 เขต มีถึงร้อยละ 33.1 (รายละเอียดตามรูปภาพ 3.8 และตาราง ก5 ในภาคผนวก)

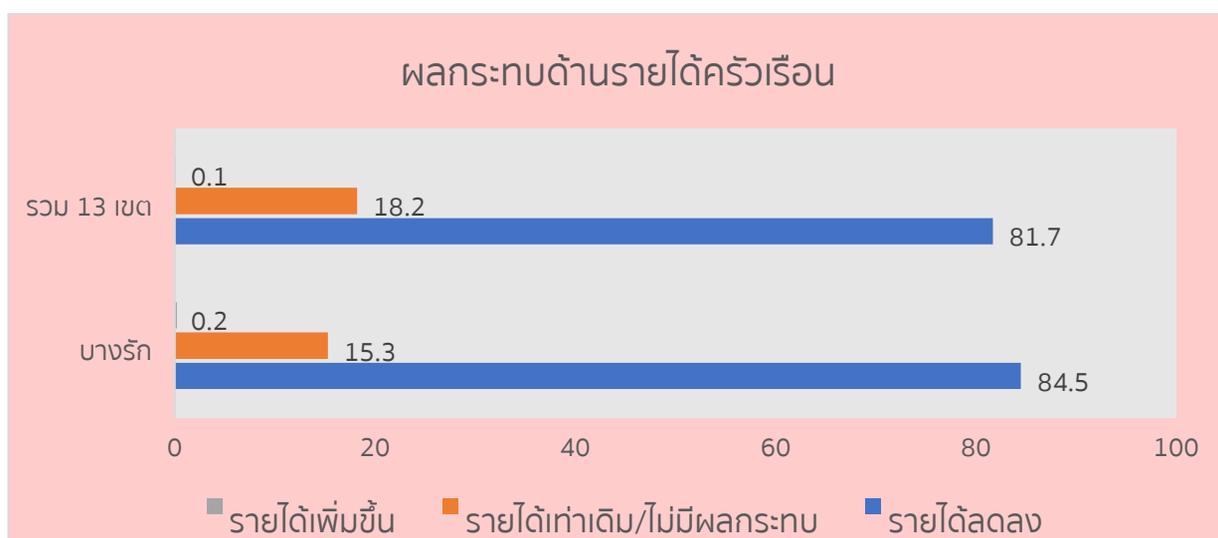
รูปภาพ 3.8: ร้อยละของครัวเรือนที่รายได้ครัวเรือนเพียงพอ/ไม่เพียงพอ

โควิด-19 กับรายได้ครัวเรือน

เป็นที่ทราบกันดีว่าในช่วงการระบาดของโควิด-19 มีผลกระทบต่อเศรษฐกิจในหลายระดับ รวมทั้งในระดับครัวเรือนด้วย ดังนั้นในการสำรวจนี้จึงได้มีคำถามในประเด็นนี้ ในเขตบางรักพบว่าครัวเรือนส่วนใหญ่ หรือ ร้อยละ 84.5 ระบุว่า โควิด-19 ทำให้รายได้ของครัวเรือนลดลง ในขณะที่มีเพียงร้อยละ 15.3 ระบุว่าไม่ได้รับผลกระทบ เมื่อพิจารณาเฉพาะครัวเรือนที่มีรายได้ลดลง พบว่าสัดส่วนที่พบในเขตบางรักสูงกว่าที่พบในภาพรวม 13 เขต (ร้อยละ 84.5 ต่อ 81.7) (รายละเอียดตามรูปภาพ 3.9 และตาราง ก6 ในภาคผนวก)

รูปภาพ 3.9: ร้อยละของครัวเรือนที่ได้รับผลกระทบด้านรายได้ในช่วงสถานการณ์โควิด-19

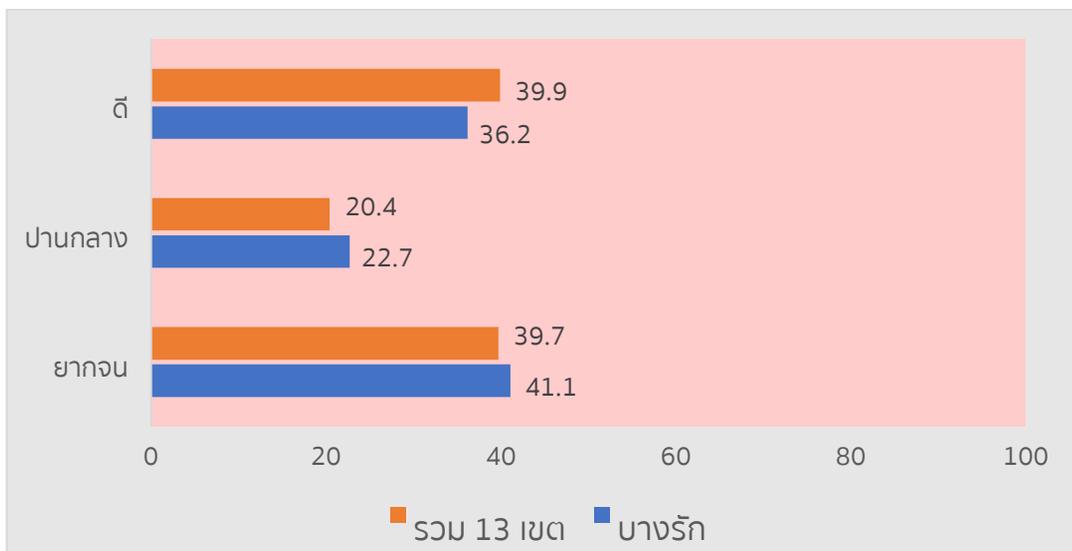

เศรษฐฐานะของครัวเรือน

เศรษฐฐานะของครัวเรือนในการสำรวจนี้วัดจากการมีหรือไม่มีเครื่องอำนวยความสะดวกต่างๆ ของครัวเรือน แล้วนำมาสร้างเป็นดัชนีชี้วัด แบ่งฐานะของครัวเรือนออกเป็นยากจน ปานกลาง และดี โดยในเขตบางรัก พบว่ามีจำนวนครัวเรือนที่ฐานะดีร้อยละ 36.2 ฐานะปานกลางร้อยละ 22.7 และยากจนร้อยละ 41.1

เมื่อพิจารณาเฉพาะครัวเรือนที่มีฐานะยากจน พบว่า ร้อยละของครัวเรือนยากจนในเขตบางรัก มีสัดส่วนมากกว่าภาพรวม 13 เขต เล็กน้อย คือ ร้อยละ 41.1 ในขณะที่ภาพรวม 13 เขต มีร้อยละ 39.7 (รายละเอียดตามรูปภาพ 3.10 และตาราง ก7 ในภาคผนวก)

รูปภาพ 3.10: ร้อยละของครัวเรือน จำแนกตามเศรษฐฐานะครัวเรือน

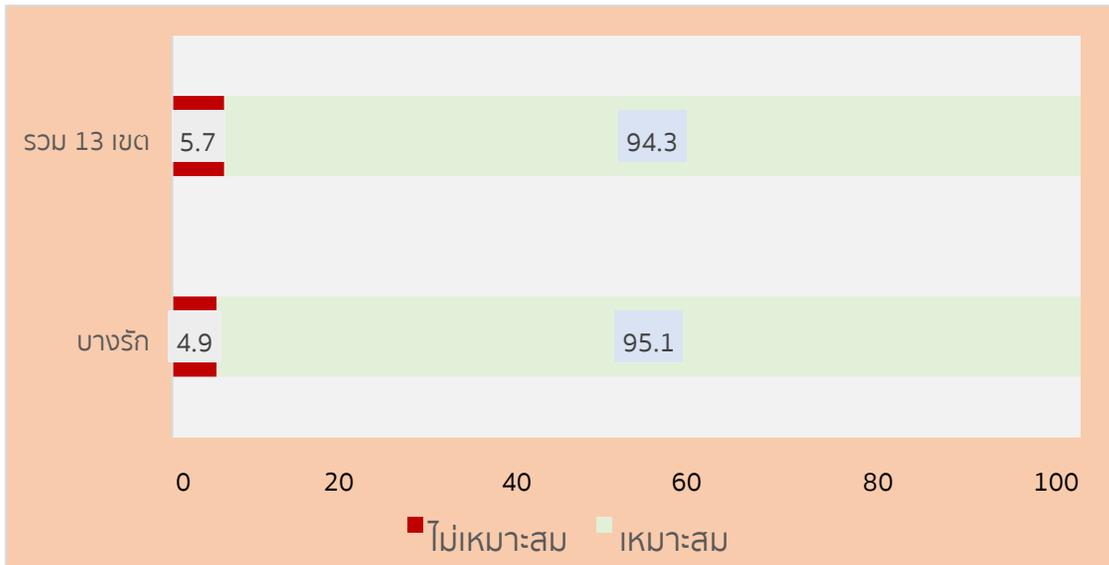
สิ่งแวดล้อม

ในการสำรวจนี้ได้เน้นสิ่งแวดล้อมในครัวเรือนที่มักจะเกี่ยวข้องกับการหกล้มของผู้สูงอายุ ซึ่งประกอบด้วย แสงสว่าง วัสดุกันลื่น ราวจับ ประตูบานเลื่อน และพื้นต่างระดับ

ครัวเรือนที่มีแสงสว่างไม่เพียงพอ

ในภาพของเขตบางรัก พบว่า ครัวเรือนส่วนใหญ่มีแสงสว่างเพียงพอในห้องและทางเดินภายในบ้าน (เหมาะสม) อย่างไรก็ตามยังมีครัวเรือนร้อยละ 4.9 ที่ระบุว่าในห้องและทางเดินภายในบ้านมีแสงสว่างไม่เพียงพอ (ไม่เหมาะสม) ทั้งนี้เป็นสัดส่วนที่น้อยกว่าที่พบในภาพรวม 13 เขต (รายละเอียดตามรูปภาพ 3.11)

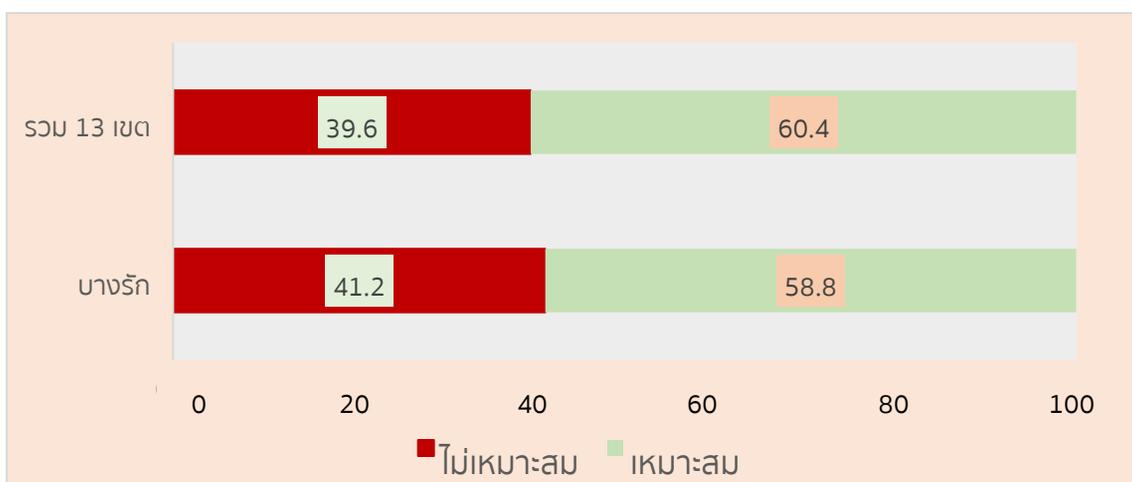
รูปภาพ 3.11: ร้อยละของครัวเรือน จำแนกตามความเหมาะสมด้านแสงสว่าง

ครัวเรือนที่มีพื้นลื่น หรือไม่มีวัสดุปูกันลื่น

สภาพพื้นที่ยื่นหรือไม่มีวัสดุกันลื่นอาจมีความเสี่ยงต่อการหกล้ม ในการสำรวจนี้ พบว่า ในภาพของเขตบางรักมีครัวเรือนร้อยละ 41.2 ที่ระบุว่าไม่มีสภาพพื้นในในห้องนอน หรือห้องน้ำ หรือทางเดิน ไม่เหมาะสม (พื้นลื่น/ไม่มีวัสดุกันลื่น) โดยเป็นสัดส่วนที่สูงกว่าที่พบในภาพรวม 13 เขตเพียงเล็กน้อย (รายละเอียดตามรูปภาพ 3.12)

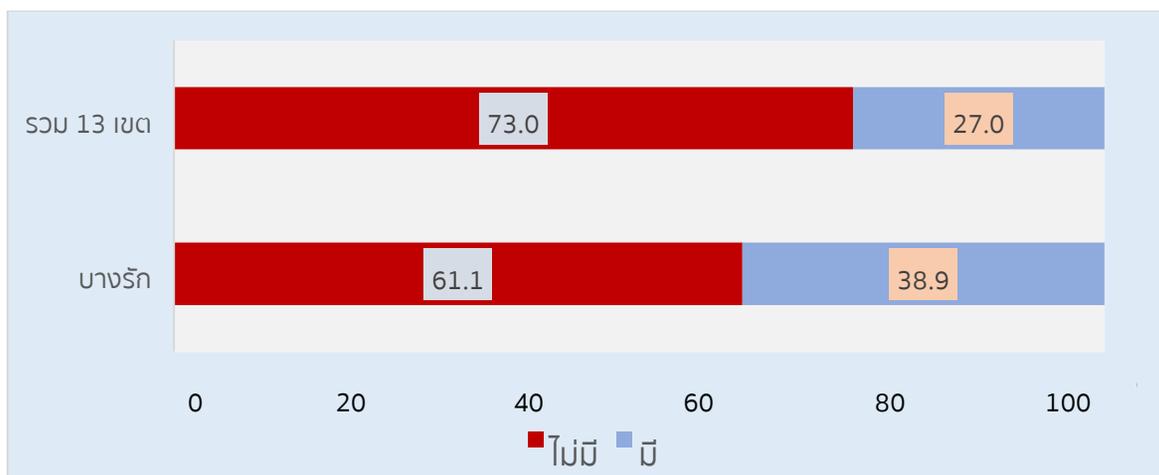
รูปภาพ 3.12: ร้อยละของครัวเรือน จำแนกตามความเหมาะสมด้านสภาพพื้นใน ห้องนอน หรือห้องน้ำ หรือทางเดิน

ครัวเรือนที่ไม่มีราวจับในห้องนอน หรือห้องน้ำ หรือทางเดิน

การมีสภาพแวดล้อมที่เหมาะสมอีกประการหนึ่งสำหรับผู้สูงอายุคือการมีราวจับในห้องนอน หรือห้องน้ำ หรือทางเดิน ในการสำรวจนี้ พบว่ามีครัวเรือนเพียงร้อยละ 38.9 ที่ระบุว่า มีราวจับในห้องนอน หรือห้องน้ำ หรือทางเดิน ในขณะที่ร้อยละ 61.1 ของครัวเรือนไม่มีราวจับ อย่างไรก็ตาม สัดส่วนครัวเรือนที่ไม่มีราวจับนั้นยังน้อยกว่าที่พบในภาพรวม 13 เขต ที่พบมากถึงร้อยละ 73.0 (รายละเอียดตามรูปภาพ 3.13)

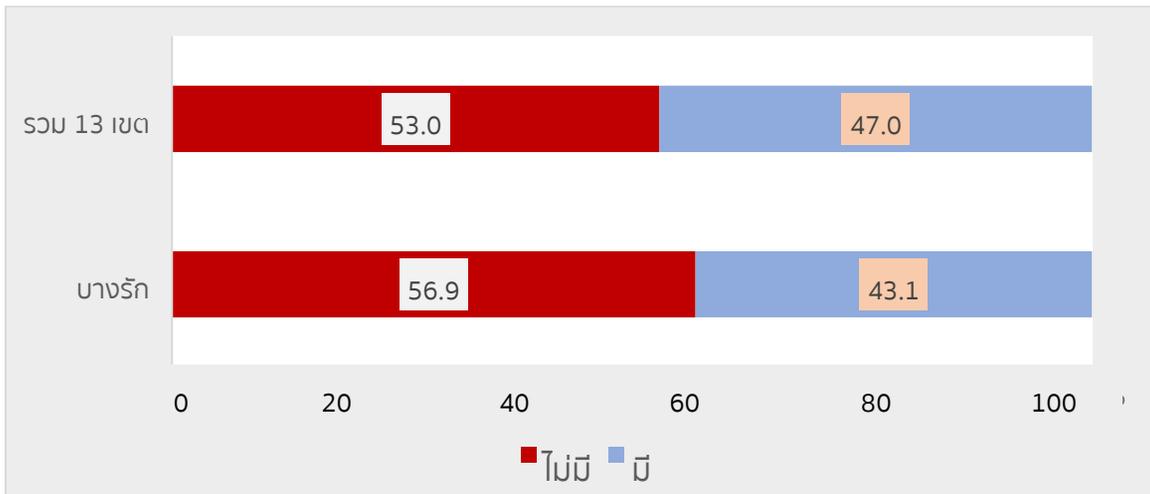
รูปภาพ 3.13: ร้อยละของครัวเรือน จำแนกตามการมี/ไม่มีราวจับ

ครัวเรือนที่ไม่มีประตูลื่น/ประตูที่เปิดออกนอกห้อง

นอกจากแสงสว่าง สภาพพื้น และราวจับแล้ว ในการสำรวจนี้ยังถามถึงการมีหรือไม่มีประตูลื่น/ประตูที่เปิดออกนอกห้อง ซึ่งเป็นสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการอยู่อาศัยของผู้สูงอายุ ในเขตบางรัก พบว่า มีครัวเรือนเพียงร้อยละ 43.1 เท่านั้นที่มีประตูลื่น/ประตูที่เปิดออกนอกห้อง ในขณะที่ร้อยละ 56.9 ระบุว่าไม่มี โดยทั้งนี้สัดส่วนครัวเรือนที่ไม่มีประตูลื่น/ประตูที่เปิดออกนอกห้องมีสัดส่วนสูงกว่าที่พบในภาพรวม 13 เขต (ร้อยละ 56.9 ต่อ 53.0) (รายละเอียดตามรูปภาพ 3.14)

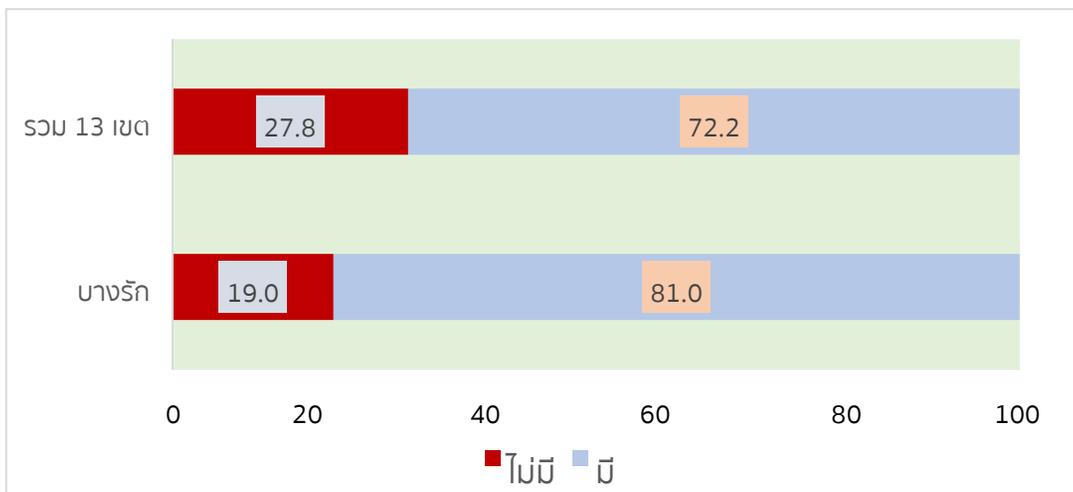
รูปภาพ 3.14: ร้อยละของครัวเรือน จำแนกตามการมี/ไม่มีประตูบานเลื่อน หรือบานประตูที่เปิดออกนอกห้อง

ครัวเรือนที่มีพื้นต่างระดับในตัวบ้านหรือบริเวณบ้าน

ส่วนสภาพแวดล้อมอีกประการหนึ่งคือการมีพื้นต่างระดับ ซึ่งอาจเป็นปัจจัยที่ทำให้เสี่ยงต่อการหกล้ม ในการสำรวจพบว่าในภาพเขตบางรัก มีครัวเรือนร้อยละ 81.0 ที่ระบุว่า มีพื้นต่างระดับ ในขณะที่ครัวเรือนร้อยละ 19.0 ระบุว่าไม่มีพื้นต่างระดับในบ้านหรือบริเวณบ้าน ทั้งนี้สัดส่วนครัวเรือนที่มีพื้นต่างระดับในเขตบางรักสูงกว่าที่รายงานในภาพรวม 13 เขต ที่มีเพียงร้อยละ 72.2 ของครัวเรือนเท่านั้น (รายละเอียดตามรูปภาพ 3.15)

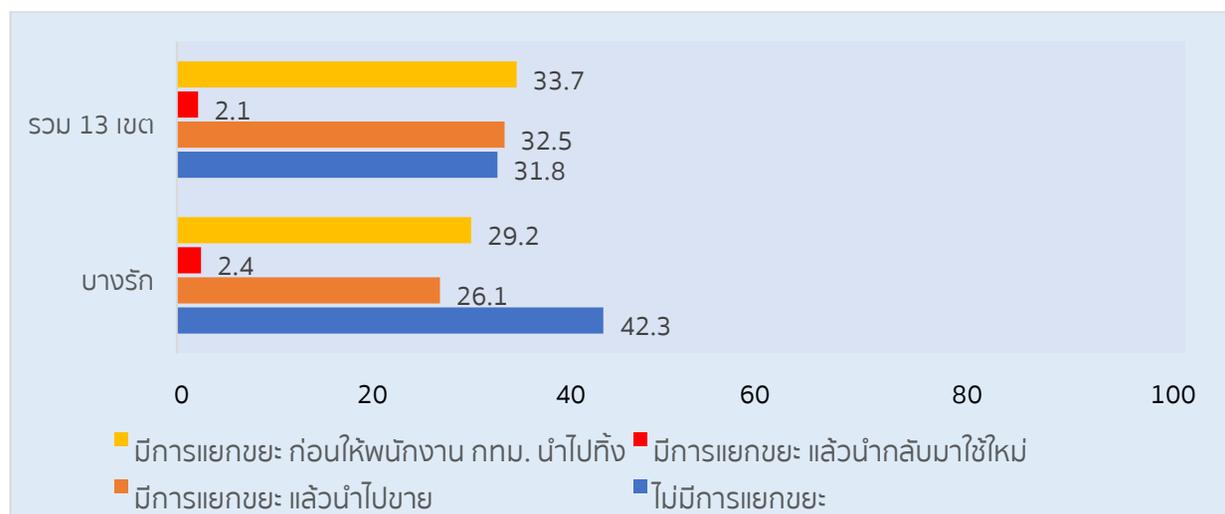
รูปภาพ 3.15: ร้อยละของครัวเรือน จำแนกตามการมี/ไม่มีพื้นต่างระดับ

การแยกขยะ

สำหรับการแยกขยะของครัวเรือนนั้น โดยรวมแล้วครัวเรือนในเขตบางรักมีการแยกขยะ
อย่างไรก็ตามมีครัวเรือน ร้อยละ 42.3 ที่ไม่มีการแยกขยะ ทั้งนี้เป็นสัดส่วนที่สูงกว่าที่พบในการสำรวจทั้ง
13 เขต ที่มีเพียงร้อยละ 31.8 เท่านั้น (รายละเอียดตามรูปภาพ 3.16)

รูปภาพ 3.16: ร้อยละของครัวเรือน จำแนกตามการแยกขยะ

4

ผลสำรวจบุคคลเขตบางรัก*

ในส่วนนี้เป็นการเสนอผลสำรวจระดับบุคคล ประกอบด้วย ลักษณะต่างๆ ทางประชากรและสังคมของผู้สูงอายุ การทำงาน รายได้และการออม สภาวะสุขภาพ การออกกำลังกาย ผลกระทบของโควิด-19 ต่อผู้สูงอายุ ภาวะพึ่งพิงกับมิติด้านเศรษฐกิจ-สังคม และภาวะพึ่งพิงกับผลกระทบต่อผู้ดูแล

ลักษณะทางประชากรและสังคมของผู้สูงอายุ

การศึกษานี้รวบรวมข้อมูลผู้สูงอายุตัวอย่างที่อาศัยในเขตบางรัก จำนวน 448 คน โดยที่ผู้สูงอายุหมายถึงบุคคลอายุ 60 ปีขึ้นไป และในกรณีบุคคลที่อยู่ในข่ายให้สัมภาษณ์ไม่สามารถให้ข้อมูลได้ด้วยตนเอง เนื่องจากความสูงอายุ การป่วย หรือมีภาวะพึ่งพิง ญาติ บุคคลในครอบครัวหรือผู้ดูแลเป็นผู้ให้ข้อมูลแทน ทั้งในลักษณะร่วมกันตอบ หรือว่าตอบแทนทั้งหมด การนำเสนอในส่วนนี้ จะวิเคราะห์ข้อมูลในภาพรวมของผู้สูงอายุ และเปรียบเทียบการกระจายของข้อมูลตามกลุ่มอายุของผู้สูงอายุ คือ ผู้สูงอายุวัยต้น (อายุ 60-69 ปี) ผู้สูงอายุวัยกลาง(อายุ 70-79 ปี) และผู้สูงอายุวัยปลาย (อายุ 80 ปีขึ้นไป)

ข้อมูลในตาราง 4.1 แสดงให้เห็นว่า ผู้สูงอายุตัวอย่างของการศึกษานี้เป็นผู้หญิง (ร้อยละ 62.9) มากกว่าผู้ชาย (ร้อยละ 37.1) โดยมีสัดส่วนของผู้หญิงในกลุ่มอายุ 80 ปีขึ้นไป (ร้อยละ 70.0) สูงที่สุดเมื่อเทียบกับสัดส่วนของผู้สูงอายุ 60-69 และอายุ 70-79 ปี ในขณะที่สัดส่วนของผู้ชายในกลุ่มอายุ 60-69 ปี (ร้อยละ 41.3) สูงที่สุด เมื่อเทียบกับสัดส่วนของผู้สูงอายุ 70-79 ปี และผู้สูงอายุ 80 ปีขึ้นไป

ผู้สูงอายุในการศึกษานี้ ส่วนมากอาศัยในครัวเรือนที่มีสมาชิก 3 คนหรือมากกว่า (ร้อยละ 77.2) ซึ่งสมาชิกในครัวเรือน อาจมีทั้งคู่สมรส ลูก-หลาน ญาติ หรือคนที่ไม่ใช่ญาติอยู่ร่วมด้วย อย่างไรก็ตาม ยังมีผู้สูงอายุอีกประมาณ ร้อยละ 23 ที่อยู่คนเดียว หรืออยู่ตามลำพังกับคู่สมรส หรืออยู่กับบุคคลอื่นอีก 1 คนที่ไม่ใช่คู่สมรส โดยที่ผู้สูงอายุ 60-69 ปี มีสัดส่วนของการอยู่คนเดียว (ร้อยละ 10.5) สูงที่สุด ในขณะที่ผู้สูงอายุ 80 ปีขึ้นไปมีสัดส่วนของการอยู่ตามลำพังกับคู่สมรส (ร้อยละ 2.9) และอยู่ 2 คนกับคนอื่นที่ไม่ใช่คู่สมรส (ร้อยละ 15.7) สูงที่สุด เมื่อเทียบกับสัดส่วนของผู้สูงอายุ 60-69 และ 70-79 ปี

ในภาพรวม ร้อยละ 47.4 ของผู้สูงอายุในเขตบางรักมีสถานภาพสมรส คือแต่งงานมีคู่ รองลงมาคือ สถานภาพหม้าย (ร้อยละ 27.0) และมีถึงหนึ่งในห้า (ร้อยละ 21.3) เป็นโสด โดยที่ผู้สูงอายุ 60-69 ปี มี

* ในการรายงาน ผลตัวเลขร้อยละที่เป็นทศนิยมอาจมีความแตกต่างจากในเล่มภาพรวม 13 เขต เนื่องมาจากการคำนวณที่ใช้ฐานจำนวนตัวอย่างแตกต่างกัน (ตัวอย่างรวม 13 เขต หรือ ตัวอย่างรายเขต) และการปัดเศษทศนิยม

สัดส่วนของการเป็นโสด (ร้อยละ 27.6) สูงที่สุด เมื่อเทียบกับสัดส่วนของผู้สูงอายุ 70-79 ปี และผู้สูงอายุ 80 ปีขึ้นไป ในขณะที่ผู้สูงอายุในกลุ่ม 80 ปีขึ้นไป (ร้อยละ 59.1) มีสัดส่วนที่เป็นหม้าย สูงที่สุด

ผู้สูงอายุประมาณครึ่งหนึ่ง (ร้อยละ 50.7) จบการศึกษาระดับประถมศึกษา รองลงมา ระดับมัธยมศึกษาตอนต้นหรือตอนปลาย หรือ ปวช. (ร้อยละ 23.0) และหนึ่งในห้า (ร้อยละ 18.9) ไม่ได้เรียนหนังสือ โดยที่ผู้สูงอายุ 80 ปีขึ้นไป เป็นกลุ่มที่ไม่ได้เรียนหนังสือ (ร้อยละ 48.5) มากที่สุด และสัดส่วนของผู้สูงอายุ 70-79 ปี (ร้อยละ 55.7) จบการศึกษาระดับประถมศึกษาสูงสุด อย่างไรก็ตาม ผู้สูงอายุ 60-69 ปี (ร้อยละ 29.4) มีสัดส่วนการจบการศึกษาระดับมัธยมศึกษาตอนต้นหรือตอนปลาย หรือ ปวช. สูงที่สุด เมื่อเทียบกับสัดส่วนของผู้สูงอายุ 70-79 ปี และผู้สูงอายุ 80 ปีขึ้นไป

ตาราง 4.1: ร้อยละของผู้สูงอายุ จำแนกตามลักษณะทางประชากรและสังคม

ลักษณะทางประชากร/สังคม	กลุ่มอายุ			รวม
	60-69	70-79	80+	
เพศ (N=448)				
- ชาย	41.3	33.3	30.0	37.1
- หญิง	58.8	66.7	70.0	62.9
ลักษณะการอยู่อาศัยของผู้สูงอายุ (N=447)				
- อยู่คนเดียว	10.5	6.5	7.1	8.7
- อยู่ 2 คน กับคู่สมรส	0.4	2.2	2.9	1.3
- อยู่ 2 คน กับญาติหรือคนอื่น	12.1	12.3	15.7	12.8
- อยู่ 3 คนหรือมากกว่ากับญาติหรือคนอื่น	77.0	79.0	74.3	77.2
สถานภาพสมรส (N=418)				
- โสด	27.6	16.0	10.6	21.3
- สมรส	49.8	52.7	28.8	47.4
- หม้าย	16.7	28.2	59.1	27.0
- หย่า/แยก	5.9	3.1	1.5	4.3
การศึกษา (N=418)				
- ไม่ได้เรียน	12.2	15.3	48.5	18.9
- ประถมศึกษา (ป. 4- ป.7)	51.6	55.7	37.9	50.7
- มัธยมศึกษาตอนต้น ถึงตอนปลาย (ม.1-ม.6) หรือ ปวช.	29.4	21.4	4.5	23.0
- อนุปริญญา ปวส. -ปวท.	3.2	2.3	3.0	2.9
- ปริญญาตรีหรือสูงกว่า	3.6	5.3	6.1	4.5

การทำงาน

ส่วนนี้แสดงข้อมูลพื้นฐานด้านการทำงาน ความพร้อมและความต้องการทำงาน ข้อมูลในตาราง 4.2 แสดงให้เห็นว่า ร้อยละ 60.1 ของผู้สูงอายุ ไม่ได้ทำงานหรือเกษียณอายุ โดยที่สัดส่วนของการไม่ได้ทำงานนี้ เพิ่มขึ้นเมื่ออายุเพิ่มขึ้น ส่วนกลุ่มที่ทำงานนั้น พบว่า ทำงานของตัวเองโดยไม่มีลูกจ้าง (ร้อยละ 19.2) มากที่สุด รองลงมาคือ ทำงานรับจ้างทั่วไป (ร้อยละ 9.6) โดยผู้สูงอายุ 60-69 ปี (ร้อยละ 56.1) เป็นกลุ่มที่ยังคงทำงานอยู่มากที่สุด เมื่อเปรียบเทียบกับผู้สูงอายุที่อายุสูงกว่า

ในเขตบางรัก ผู้สูงอายุร้อยละ 52.2 ตอบว่า พร้อมทำงาน และ ต้องการที่จะทำงาน โดยผู้สูงอายุ 60-69 ปี มีความพร้อม (ร้อยละ 73.6) และต้องการทำงาน (ร้อยละ 74.4) สูงที่สุด เมื่อเทียบกับสัดส่วนของผู้สูงอายุ 70-79 ปี และผู้สูงอายุ 80 ปีขึ้นไป

ตาราง 4.2: ร้อยละของผู้สูงอายุ จำแนกตามการทำงาน ความพร้อมและความต้องการทำงาน

การทำงาน	กลุ่มอายุ			รวม
	60-69	70-79	80+	
สถานภาพการทำงาน (N=416)				
- ไม่ได้ทำงาน-เกษียณ	43.9	72.5	90.6	60.1
- พนักงานในองค์กร	5.9	3.1	1.6	4.3
- นายจ้าง	2.7	2.3	1.6	2.4
- ทำงานส่วนตัวไม่มีลูกจ้าง	27.1	14.5	1.6	19.2
- ช่วยงาน-ธุรกิจครัวเรือน	5.0	3.8	3.1	4.3
- รับจ้างทั่วไป	15.4	3.8	1.6	9.6
ความพร้อมในการทำงาน (N=416)				
- ไม่พร้อม	26.4	62.3	90.9	47.8
- พร้อม	73.6	37.7	9.1	52.2
ความต้องการที่จะทำงาน (N=410)				
- ไม่ต้องการ	25.6	62.8	90.9	47.8
- ต้องการ	74.4	37.2	9.1	52.2

รายได้และการออม

ส่วนต่อไปนี้จะเสนอข้อมูลด้านรายได้ของผู้สูงอายุที่ได้รับผ่านระบบสวัสดิการของรัฐ ความเพียงพอของรายได้ต่อการดำเนินชีวิตในแต่ละเดือน การออม และวิธีการจัดการเมื่อมีปัญหาฉุกเฉินด้านการเงิน

เบี้ยยังชีพผู้สูงอายุ และเบี้ยผู้พิการ เป็นอีกแหล่งรายได้ที่ผู้สูงอายุควรได้รับตามสิทธิ โดยที่เบี้ยยังชีพผู้สูงอายุเป็นสวัสดิการที่รัฐบาลจัดให้แก่ผู้สูงอายุ 60 ปีขึ้นไป และเบี้ยผู้พิการจัดให้สำหรับทุกคนที่มีความบกพร่องหรือพิการด้านใดด้านหนึ่งตามคำจำกัดความสากล ซึ่งเป็นอีกแหล่งรายได้ที่ผู้สูงอายุควรได้รับตามสิทธิ อย่างไรก็ตาม มิได้หมายความว่าผู้สูงอายุทุกคนจะได้รับโดยอัตโนมัติ การได้รับ/หรือไม่ได้รับเบี้ยยังชีพผู้สูงอายุ และเบี้ยผู้พิการนั้นขึ้นอยู่กับเงื่อนไขที่รัฐบาลกำหนด และความสมัครใจของผู้สูงอายุที่จะยื่น/ไม่ยื่นขอรับความช่วยเหลือจากรัฐก็ได้ การศึกษานี้ พบว่า ผู้สูงอายุในเขตบางรัก ร้อยละ 89.5 ได้รับเบี้ยยังชีพผู้สูงอายุเป็นประจำทุกเดือน ในขณะที่ประมาณร้อยละ 6 ของผู้สูงอายุได้รับเบี้ยผู้พิการ โดยมีสัดส่วนของผู้สูงอายุ 70-79 ปี ได้รับเบี้ยยังชีพผู้สูงอายุ (ร้อยละ 91.6) สูงกว่าสัดส่วนของผู้สูงอายุกลุ่มอื่นๆ ในขณะที่ผู้สูงอายุ 60-69 ปี ได้รับเบี้ยผู้พิการ (ร้อยละ 5.9) สูงที่สุดเมื่อเทียบกับสัดส่วนของผู้สูงอายุ 70-79 ปี และผู้สูงอายุ 80 ปีขึ้นไป (ตาราง 4.3)

ตาราง 4.3: ร้อยละของผู้สูงอายุ จำแนกตามการได้รับเบี้ยยังชีพผู้สูงอายุ และเบี้ยผู้พิการ

เบี้ยยังชีพผู้สูงอายุ/เบี้ยผู้พิการ	กลุ่มอายุ			รวม
	60-69	70-79	80+	
การได้รับเบี้ยยังชีพผู้สูงอายุ (N=418)				
- ไม่ได้รับ	11.3	8.4	12.3	10.5
- ได้รับ	88.7	91.6	87.7	89.5
การได้รับเบี้ยผู้พิการ (N=418)				
- ไม่ได้รับ	94.1	94.7	95.4	94.5
- ได้รับ	5.9	5.3	4.6	5.5

ร้อยละ 26.0 ของผู้สูงอายุตัวอย่างตอบว่า รายได้ของตนเองได้รับนั้นไม่เพียงพอต่อการดำเนินชีวิตในแต่ละเดือน โดยมีสัดส่วนของผู้สูงอายุ 70-79 ปี (ร้อยละ 29.8) สูงที่สุด รองลงมา คือผู้สูงอายุ 60-69 ปี (ร้อยละ 25.2) และผู้สูงอายุ 80 ปีขึ้นไป (ร้อยละ 21.2) นอกจากนี้ พบว่าผู้สูงอายุ (ร้อยละ 60.8) ให้ข้อมูลว่าตนเองไม่มีการออม ซึ่งสัดส่วนของผู้สูงอายุที่ไม่มีการออมนี้ สูงขึ้นตามอายุของผู้สูงอายุที่เพิ่มขึ้น ส่วนวิธีการที่ใช้เมื่อมีปัญหาฉุกเฉินด้านการเงิน พบว่า ผู้สูงอายุ (ร้อยละ 61.6) ใช้วิธีการขอเงินจากลูกหรือคนในครอบครัวหรือญาติ มากที่สุด และรองลงมา คือ ใช้เงินออมของตนเอง (ร้อยละ 24.7) และกู้ยืมเงินนอกระบบเสียดอกเบี้ย (ร้อยละ 6.2) เพื่อเป็นการแก้ปัญหาเมื่อมีเรื่องฉุกเฉินเกี่ยวกับการเงิน (ตาราง 4.4)

ตาราง 4.4: ร้อยละของผู้สูงอายุ จำแนกตามความเพียงพอของรายได้ การออม และวิธีที่ใช้เมื่อมีปัญหาฉุกเฉินด้านการเงิน

ความพอเพียงของรายได้ การออมและวิธีที่ใช้แก้ปัญหาด้านการเงิน	กลุ่มอายุ			รวม
	60-69	70-79	80+	
ความเพียงพอของรายได้ของตนเอง (N=419)				
- เพียงพอ และมีเหลือเก็บ	18.5	21.4	24.2	20.3
- เพียงพอ แต่ไม่มีเหลือเก็บ	56.3	48.9	54.5	53.7
- ไม่เพียงพอ	25.2	29.8	21.2	26.0
การออม (N=418)				
- ไม่มี	58.4	62.6	65.2	60.8
- มี	41.6	37.4	34.8	39.2
วิธีการที่ใช้เมื่อมีปัญหาฉุกเฉินด้านการเงิน (N=417)				
- ใช้เงินออมของตนเอง	24.0	29.0	18.5	24.7
- กู้ยืมนอกระบบไม่เสียดอกเบี้ย	2.3	3.1	1.5	2.4
- กู้ยืมนอกระบบเสียดอกเบี้ย	9.5	3.8	-	6.2
- กู้ในระบบ	3.6	3.8	3.1	3.6
- ขอเงินจากลูกหรือคนในครอบครัว/ญาติ	57.9	60.3	76.9	61.6
- อื่นๆ**	2.7	-	-	1.4

หมายเหตุ ** วิธีการที่ใช้เมื่อมีปัญหาฉุกเฉินด้านการเงิน อื่นๆ เช่น ค้างชำระ ประหยัด/ใช้บัตรเครดิต/ใช้บัตรเดบิต ยังไม่ได้คิด/ไม่รู้

สุขภาพ

ส่วนต่อไปนี้จะแสดงข้อมูลของผู้สูงอายุที่มีสิทธิประกันสุขภาพ คือสามารถเข้ารับการรักษาพยาบาลเมื่อเจ็บป่วย โดยไม่ต้องเสียค่ารักษาพยาบาลเองทั้งหมด หรือเสียบางส่วน พบว่าผู้สูงอายุในเขตบางรักร้อยละ 74.1 มีสิทธิประกันสุขภาพผ่านระบบบัตรทอง (หรือบัตร 30 บาท) และประมาณร้อยละ 13 และ 5 มีสวัสดิการการรักษาพยาบาลจากระบบประกันสังคม และระบบข้าราชการบำนาญ ตามลำดับ ในขณะที่ประมาณร้อยละ 4 ของผู้สูงอายุไม่มีสิทธิประกันสุขภาพใดๆ (ตาราง 4.5)

เมื่อวิเคราะห์ถึงความครอบคลุมของสิทธิประกันสุขภาพ พบว่า ประมาณร้อยละ 52 ของผู้สูงอายุให้ข้อมูลว่าสิทธิประกันสุขภาพที่มีนั้นครอบคลุมการรักษาพยาบาลได้ทั้งหมด และมีประมาณร้อยละ 23 ที่ตอบว่า ครอบคลุมได้บางส่วน โดยที่สัดส่วนของผู้สูงอายุ 80 ปีขึ้นไป (ร้อยละ 27.0) ที่ตอบว่าสิทธิประกันสุขภาพที่มีนั้นครอบคลุมการรักษาพยาบาลได้บางส่วน สูงที่สุด เมื่อเทียบกับสัดส่วนของผู้สูงอายุ 60-69 ปี และอายุ 70-79 ปี แต่ที่น่าสนใจ คือมีผู้สูงอายุถึงร้อยละ 23.1 ที่ไม่ได้ใช้สิทธิการ

รักษาพยาบาลจากสิทธิประกันสุขภาพ โดยมีสัดส่วนของผู้สูงอายุ 60-69 ปี (ร้อยละ 26.4) ที่ไม่ได้ใช้สิทธิประกันสุขภาพที่ตนเองถืออยู่ ซึ่งสูงกว่าสัดส่วนของผู้สูงอายุ 70-79 ปี และผู้สูงอายุ 80 ปีขึ้นไป

ตาราง 4.5: ร้อยละของผู้สูงอายุ จำแนกตามประเภทของสิทธิประกันสุขภาพ และความครอบคลุม

สิทธิประกันสุขภาพ	กลุ่มอายุ			รวม
	60-69	70-79	80+	
สิทธิประกันสุขภาพหลัก (N=417)				
- ไม่มีสิทธิประกันสุขภาพ	2.7	3.1	9.2	3.8
- ประกันสังคม	18.6	8.4	1.5	12.7
- บัตรทอง	71.9	77.9	73.8	74.1
- บัตรผู้พิการ	1.4	3.1	1.5	1.9
- ข้าราชการบำนาญ	4.1	3.8	10.8	5.0
- อื่นๆ*	1.4	3.8	3.1	2.4
ความครอบคลุมของสิทธิประกันสุขภาพหลัก (N=407)				
- ไม่ครอบคลุม	0.9	1.6	4.8	1.7
- ครอบคลุมได้บางส่วน	24.1	19.5	27.0	23.1
- ครอบคลุม	48.6	57.8	52.4	52.1
- ไม่ได้ใช้สิทธิประกันสุขภาพหลัก	26.4	21.1	15.9	23.1

หมายเหตุ *สิทธิประกันสุขภาพหลัก อื่นๆ เช่น ประกันสุขภาพบริษัทเอกชน หรือ รัฐบาลกิจ

ตาราง 4.6 แสดงให้เห็นถึงสัดส่วนผู้สูงอายุที่มีโรคไม่ติดต่อเรื้อรังประเภทต่างๆ ที่พบได้บ่อยในการศึกษานี้ 5 อันดับแรก ได้แก่ โรคเบาหวาน โรคไขมันในเลือดสูง โรคความดันโลหิตสูง โรคหัวใจขาดเลือด/เต้นผิดจังหวะ และ โรคหลอดเลือดสมองตีบหรือแตก และผู้ที่มีจำนวนโรคไม่ติดต่อเรื้อรังตั้งแต่ 1 โรคขึ้นไป โดยพบว่าผู้สูงอายุมีโรค/และมีจำนวนโรคไม่ติดต่อเรื้อรังเพิ่มมากขึ้นเมื่ออายุสูงขึ้น โดยที่สัดส่วนของผู้สูงอายุ 80 ปีขึ้นไป ที่ตอบว่ามีโรคไม่ติดต่อเรื้อรัง 1 ถึง 5 โรคสูงที่สุด เช่น ผู้สูงอายุ 80 ปีขึ้นไป (ร้อยละ 33.3) ตอบว่ามีโรคไม่ติดต่อเรื้อรัง 1 โรค สูงกว่าสัดส่วนของผู้สูงอายุ 60-69 ปี และอายุ 70-79 ปี

เมื่อวิเคราะห์เป็นรายโรค พบว่า ผู้สูงอายุเป็นโรคความดันโลหิตสูง (ร้อยละ 52.5) เป็นสัดส่วนที่สูงที่สุด รองลงมา คือ โรคเบาหวาน (ร้อยละ 24.8) โรคไขมันในเลือดสูง (ร้อยละ 24.1) โรคหัวใจขาดเลือด/เต้นผิดจังหวะ (ร้อยละ 4.5) และโรคหลอดเลือดสมองตีบหรือแตก (ร้อยละ 3.3) และเมื่อพิจารณาตามกลุ่มอายุของผู้สูงอายุ พบว่า ผู้สูงอายุ 80 ปีขึ้นไป ที่เป็นโรคความดันโลหิตสูง (ร้อยละ 63.6) รองลงมา คือ โรคหลอดเลือดสมองตีบหรือแตก (ร้อยละ 9.1) สูงที่สุด เมื่อเทียบกับสัดส่วนของผู้สูงอายุ 60-69 ปี และอายุ 70-79 ปี และพบว่า ผู้สูงอายุ 70-79 ปี มีสัดส่วนที่สูงที่สุดของการเป็นโรคเบาหวาน (ร้อยละ

29.8) โรคไขมันในเลือดสูง (ร้อยละ 29.8) และโรคหัวใจขาดเลือด/เต้นผิดจังหวะ (ร้อยละ 7.6) เมื่อเทียบกับสัดส่วนของผู้สูงอายุ 60-69 ปี และผู้สูงอายุ 80 ปีขึ้นไป

ตาราง 4.6: ร้อยละของผู้สูงอายุ จำแนกตามโรคไม่ติดต่อเรื้อรัง

โรคเรื้อรัง	กลุ่มอายุ			รวม
	60-69	70-79	80+	
จำนวนโรคไม่ติดต่อเรื้อรัง (N=419)				
- ไม่มีโรคไม่ติดต่อเรื้อรัง	47.3	29.8	28.8	38.9
- 1 โรค	23.9	30.5	33.3	27.4
- 2 โรค	22.1	20.6	25.8	22.2
- 3 โรค	5.0	16.0	10.6	9.3
- 4 โรค	1.8	2.3	1.5	1.9
- 5 โรค*	-	0.8	-	0.2
เบาหวาน (N=419)				
- ไม่เป็น	78.8	70.2	72.7	75.2
- เป็น	21.2	29.8	27.3	24.8
ไขมันในเลือดสูง (N=419)				
- ไม่เป็น	79.3	70.2	75.8	75.9
- เป็น	20.7	29.8	24.2	24.1
ความดันโลหิตสูง (N=419)				
- ไม่เป็น	57.2	36.6	36.4	47.5
- เป็น	42.8	63.4	63.6	52.5
หัวใจขาดเลือด/เต้นผิดจังหวะ (N=419)				
- ไม่เป็น	96.8	92.4	97.0	95.5
- เป็น	3.2	7.6	3.0	4.5
หลอดเลือดสมองตีบหรือแตก (N=419)				
- ไม่เป็น	98.2	96.9	90.9	96.7
- เป็น	1.8	3.1	9.1	3.3

หมายเหตุ * 5 โรค หมายถึง โรคเบาหวาน ไขมันในเลือดสูง ความดันโลหิตสูง หัวใจขาดเลือด/เต้นผิดจังหวะ และหลอดเลือดสมองตีบหรือแตก

ในเขตบางรักประมาณร้อยละ 8 ของผู้สูงอายุที่มีความบกพร่อง หรือพิการประเภทใดประเภทหนึ่งใน 7 ด้าน คือ ด้านการมองเห็น ด้านการได้ยินหรือสื่อความหมาย ด้านสติปัญญา/ปัญญาอ่อน ด้านการเคลื่อนไหว ด้านการเรียนรู้ ด้านจิตใจหรือพฤติกรรม และออทิสติก โดยที่พบว่ายี่งอายุของผู้สูงอายุเพิ่มขึ้น

ผู้สูงอายุก็มีโอกาสที่จะมีความบกพร่องหรือพิการเพิ่มขึ้นด้วย นั่นคือ มีสัดส่วนของผู้สูงอายุ 80 ปีขึ้นไป ที่มีความบกพร่องหรือพิการประเภทใดประเภทหนึ่ง หรือในแต่ละประเภทของความบกพร่องหรือพิการ นั้นสูงที่สุด เมื่อเทียบกับสัดส่วนของผู้สูงอายุ 60-69 ปี และอายุ 70-79 ปี คือ มีสัดส่วนของผู้สูงอายุ 80 ปีขึ้นไปที่มีความบกพร่องหรือพิการด้านการเคลื่อนไหว (ร้อยละ 7.6) สูงที่สุด รองลงมาคือ ด้านการได้ยินหรือสื่อความหมาย (ร้อยละ 3.0) แต่มีสัดส่วนของผู้สูงอายุ 70-79 ปี ที่รายงานว่ามีความบกพร่องหรือพิการ ด้านการมองเห็น (ร้อยละ 2.3) สูงที่สุด เมื่อเทียบกับสัดส่วนของผู้สูงอายุ 60-69 ปี และผู้สูงอายุ 80 ปี ขึ้นไป (ตาราง 4.7)

ตาราง 4.7: ร้อยละของผู้สูงอายุ จำแนกตามประเภทของความบกพร่องหรือความพิการ

ความบกพร่อง หรือความพิการ	กลุ่มอายุ			รวม
	60-69	70-79	80+	
การมีความบกพร่องหรือความพิการ (N=417)				
- ไม่มี	93.2	91.6	90.9	92.3
- มี	6.8	8.4	9.1	7.7
ด้านการมองเห็น (N=417)				
- ไม่มี	99.1	97.7	98.5	98.6
- มี	0.9	2.3	1.5	1.4
ด้านการได้ยินหรือสื่อความหมาย (N=417)				
- ไม่มี	98.2	97.7	97.0	97.8
- มี	1.8	2.3	3.0	2.2
ด้านการเคลื่อนไหว (N=417)				
- ไม่มี	96.8	94.7	92.4	95.4
- มี	3.2	5.3	7.6	4.6

ส่วนต่อไปนี้ (ตาราง 4.8) แสดงผลการประเมินระดับภาวะพึ่งพิงของผู้สูงอายุ ด้วยดัชนี Barthel ที่เน้นการวัดเรื่องการทำกิจวัตรประจำวันพื้นฐานของผู้สูงอายุ ร่วมกับการมีโรคเรื้อรัง หรือความพิการที่เป็นอุปสรรคต่อการทำกิจวัตรประจำวัน โดยจำแนกระดับภาวะพึ่งพิงตามระดับคะแนนออกเป็น 3 ระดับ คือ ไม่มีภาวะพึ่งพิง ภาวะพึ่งพิงต่ำ-ปานกลาง และ ภาวะพึ่งพิงสูง พบว่า ผู้สูงอายุประมาณร้อยละ 4 ในเขตบางรัก มีภาวะพึ่งพิงสูง ร้อยละ 20.8 มีภาวะพึ่งพิงต่ำ-ปานกลาง และสามในสี่ (ร้อยละ 75.7) เป็นผู้สูงอายุที่ไม่มีภาวะพึ่งพิง โดยที่สัดส่วนของผู้สูงอายุ 80 ปีขึ้นไป มีภาวะพึ่งพิงสูง (ร้อยละ 14.3) สูงที่สุดเมื่อเทียบกับสัดส่วนของผู้สูงอายุ 60-69 ปี และอายุ 70-79 ปี

ระดับความเสี่ยงต่อปัญหาสุขภาพจิต ประเมินมาจากคำตอบของผู้สูงอายุเกี่ยวกับความรู้สึกหมดแรง ความรู้สึกเครียดประสาทเสีย ความรู้สึกสิ้นหวัง ความรู้สึกกระสับกระส่าย ความรู้สึกเศร้า

ความรู้สึกว่าต้องใช้ความพยายามอย่างมากในการทำอะไรสักอย่าง และความรู้สึกว่าเป็นคนไร้ค่า พบว่า ในภาพรวมผู้สูงอายุประมาณร้อยละ 24 มีความเสี่ยงต่อปัญหาสุขภาพจิต โดยมีสัดส่วนของผู้สูงอายุ 60-69 ปี (ร้อยละ 24.8) มีความเสี่ยงต่อปัญหาสุขภาพจิตสูงที่สุด เมื่อเทียบกับสัดส่วนของผู้สูงอายุ 70-79 ปี และผู้สูงอายุ 80 ปีขึ้นไป

ตาราง 4.8: ร้อยละของผู้สูงอายุ จำแนกตามระดับภาวะพึ่งพิง และความเสี่ยงต่อปัญหาสุขภาพจิต

ความเสี่ยงต่อปัญหาสุขภาพจิต	กลุ่มอายุ			รวม
	60-69	70-79	80+	
ระดับภาวะพึ่งพิง (N=448)				
- ไม่มีภาวะพึ่งพิง	79.6	76.8	60.0	75.7
- ภาวะพึ่งพิง ต่ำ-ปานกลาง	20.0	19.6	25.7	20.8
- ภาวะพึ่งพิง สูง	0.4	3.6	14.3	3.6
ความเสี่ยงต่อปัญหาสุขภาพจิต (N=391)				
- ไม่มี	75.2	76.2	79.7	76.2
- มี	24.8	23.8	20.3	23.8

ส่วนสุดท้ายของภาวะสุขภาพ (ตาราง 4.9) คือ ผลกระทบจากการดูแลผู้สูงอายุที่เกิดขึ้นกับผู้ดูแล พบว่า ร้อยละ 37.5 ของผู้ดูแลผู้สูงอายุได้รับผลกระทบด้านการเงิน (ทั้งต่อตนเองหรือครอบครัว) โดยเฉพาะเมื่อพิจารณาตามกลุ่มอายุ พบว่ามากกว่าครึ่ง (ร้อยละ 55.0) ของผู้ดูแลได้รับผลกระทบด้านการเงินจากการดูแลผู้สูงอายุ 80 ปีขึ้นไปสูงที่สุด เมื่อเทียบกับผู้ดูแลผู้สูงอายุที่มีอายุ 60-69 ปี (ร้อยละ 20.0) และผู้สูงอายุ 70-79 ปี (ร้อยละ 40.7) นอกจากนี้ พบว่า ร้อยละ 19.5 ของผู้ดูแลต้องลาออกจากงาน เพื่อดูแลผู้สูงอายุ โดยเฉพาะสัดส่วนของผู้ดูแล (ร้อยละ 36.4) ต้องลาออกจากงานเพื่อดูแลผู้สูงอายุ 80 ปีขึ้นไปสูงที่สุด เมื่อเทียบกับผู้ดูแลผู้สูงอายุ 60-69 ปี (ร้อยละ 7.4) และอายุ 70-79 ปี (ร้อยละ 17.9)

ตาราง 4.9: ร้อยละของผู้ดูแล จำแนกตามผลกระทบจากการดูแลผู้สูงอายุ

ผลกระทบ	กลุ่มอายุ			รวม
	60-69	70-79	80+	
ด้านการเงินของผู้ดูแลหรือครอบครัว (N=72)				
- ไม่มี	80.0	59.3	45.0	62.5
- มี	20.0	40.7	55.0	37.5
ผู้ดูแลต้องลาออกจากงาน (N=77)				
- ไม่มี	92.6	82.1	63.6	80.5
- มี	7.4	17.9	36.4	19.5

การออกกำลังกาย

ตาราง 4.10 แสดงข้อมูลเรื่องการออกกำลังกาย พบว่า ในเขตบางรัก มีผู้สูงอายุประมาณร้อยละ 46 ออกกำลังกายเป็นประจำ โดยกลุ่มผู้สูงอายุ 60-69 ปี มีการออกกำลังกายเป็นประจำ (ร้อยละ 48.6) มากกว่าผู้สูงอายุที่อายุมากกว่า และเมื่อถามถึงสถานที่ออกกำลังกาย เน้นสถานที่ออกกำลังกายที่กรุงเทพมหานครจัดไว้ให้ พบว่า มีการใช้น้อยมาก คือมีเพียงร้อยละ 1.1 ของผู้สูงอายุที่ออกกำลังกายเป็นประจำ ไปออกกำลังกายที่ศูนย์กีฬาร้อยละ 12.6 ใช้สวนสาธารณะ และร้อยละ 5.3 ออกกำลังกายที่ลานกีฬาของกรุงเทพมหานคร ส่วนที่เหลือใช้สถานที่ออกกำลังกายที่อื่นๆ เช่น ภายใน หรือบริเวณบ้านของตนเอง

สาเหตุหลักที่ทำให้ผู้สูงอายุไม่ได้ออกกำลังกายเป็นประจำนั้นเนื่องมาจากสุขภาพร่างกายที่ไม่อำนวย (ร้อยละ 31.6) รองลงมาคือ การคิดว่า การทำงานประจำก็เป็นการออกกำลังกายที่เพียงพอแล้ว (ร้อยละ 29.4) รวมทั้งการทำงานบ้าน ปลูกต้นไม้ ทำสวน ก็เป็นการออกกำลังกายแล้วเช่นกัน (ร้อยละ 22.8) และสุดท้าย คือระบุว่าไม่มีเวลาออกกำลังกาย (ร้อยละ 14.5)

ตาราง 4.10: ร้อยละของผู้สูงอายุ จำแนกตามการออกกำลังกาย สถานที่ออกกำลังกาย และเหตุผลที่ไม่ได้ออกกำลังกาย

การออกกำลังกาย	กลุ่มอายุ			รวม
	60-69	70-79	80+	
การออกกำลังกายเป็นประจำ (N=418)				
- ไม่ได้ออกกำลังกายเป็นประจำ	51.4	59.5	55.4	54.5
- ออกกำลังกายเป็นประจำ	48.6	40.5	44.6	45.5
ศูนย์กีฬา สังกัดกรุงเทพมหานคร * (N=190)				
- ไม่ได้ใช้	99.1	98.1	100.0	98.9
- ใช้	0.9	1.9	-	1.1
สวนสาธารณะ ของกรุงเทพมหานคร* (N=190)				
- ไม่ได้ใช้	84.3	88.7	96.6	87.4
- ใช้	15.7	11.3	3.4	12.6
ลานกีฬา ของกรุงเทพมหานคร* (N=190)				
- ไม่ได้ใช้	94.4	92.5	100.0	94.7
- ใช้	5.6	7.5	-	5.3
เหตุผลหลักที่ไม่ได้ออกกำลังกายเป็นประจำ(N=228)				
- ไม่มีเวลา	18.4	15.4	-	14.5
- คิดว่าทำงานก็เพียงพอแล้ว	37.7	23.1	16.7	29.4
- สุขภาพร่างกายไม่อำนวย	15.8	34.6	75.0	31.6
- ทำงานบ้าน/ ทำสวนในบ้าน/ ปลูกต้นไม้	27.2	24.4	5.6	22.8
- อื่น ๆ **	0.9	2.6	2.8	1.8

หมายเหตุ * จำนวนร้อยละจากกลุ่มผู้สูงอายุที่ออกกำลังกายเป็นประจำเท่านั้น

**เหตุผลหลักที่ไม่ได้ออกกำลังกายเป็นประจำ อื่นๆ เช่น ขาดอุปกรณ์ออกกำลังกาย ไม่ชอบออกกำลังกาย ขี้เกียจ และจำนวนร้อยละจากกลุ่มผู้สูงอายุที่ออกกำลังกายเป็นประจำเท่านั้น

ผลกระทบของโควิด-19

เนื่องจากการศึกษานี้ ดำเนินการเก็บรวบรวมในช่วงแรก ของการแพร่ระบาดของโควิด-19 การศึกษานี้ ได้ถามถึงผลกระทบของโควิด-19 ต่อผู้สูงอายุในสามด้านหลักๆ พบว่า ร้อยละ 8.6 ของผู้สูงอายุ ตอบว่าได้รับผลกระทบด้านสุขภาพร่างกาย เช่น ประสบความยากลำบากในการไปหาหมอตามนัด หรือรับยาในกรณีที่เป็นโรคไม่ติดต่อเรื้อรัง ผู้สูงอายุร้อยละ 33.2 ได้รับผลกระทบทางด้านสุขภาพจิตใจ และ

มีถึงสองในห้า (ร้อยละ 40.8) ของผู้สูงอายุตอบว่าโควิด-19 ทำให้รายได้ของตนเองลดลง ในขณะที่รายจ่ายเท่าเดิมหรือเพิ่มขึ้น โดยผู้สูงอายุ 80 ปีขึ้นไป (ร้อยละ 12.1) ตอบว่าได้รับผลกระทบด้านสุขภาพร่างกายสูงสุด เมื่อเทียบกับสัดส่วนของผู้สูงอายุ 60-69 ปี และอายุ 70-79 ปี ในขณะที่มีสัดส่วนของผู้สูงอายุ 60-69 ปี ที่ได้รับผลกระทบด้านสุขภาพจิตใจ (ร้อยละ 36.9) หรือด้านรายได้ (ร้อยละ 48.6) สูงกว่า สัดส่วนของผู้สูงอายุ 70-79 ปี และผู้สูงอายุ 80 ปีขึ้นไป (ตาราง 4.11)

ตาราง 4.11: ร้อยละของผู้สูงอายุ จำแนกตามผลกระทบของโควิด-19

ผลกระทบ	กลุ่มอายุ			รวม
	60-69	70-79	80+	
ด้านสุขภาพร่างกาย (N=419)				
- ไม่มี	91.4	93.1	87.9	91.4
- มี	8.6	6.9	12.1	8.6
ด้านสุขภาพจิตใจ (N=419)				
- ไม่มี	63.1	70.2	72.7	66.8
- มี	36.9	29.8	27.3	33.2
ด้านรายได้ลดลง/รายจ่ายเท่าเดิมหรือเพิ่มขึ้น (N=419)				
- ไม่มี	51.4	62.6	78.8	59.2
- มี	48.6	37.4	21.2	40.8

ภาวะพึ่งพิงกับมิติด้านเศรษฐกิจ-สังคม

ส่วนต่อไปนี้จะแสดงความสัมพันธ์ระหว่างภาวะพึ่งพิง กับมิติด้านเศรษฐกิจ-สังคมของผู้สูงอายุในเขตบางรัก ตาราง 4.12 แสดงให้เห็นว่า ผู้สูงอายุที่มีระดับภาวะพึ่งพิงต่างๆ กัน อาศัยในครัวเรือนที่มีเศรษฐกิจแตกต่างกัน โดยกลุ่มผู้สูงอายุที่มีภาวะพึ่งพิงสูง (ร้อยละ 43.8) อาศัยในครัวเรือนที่มีเศรษฐกิจยากจน มากที่สุด ตรงกันข้ามกลุ่มผู้สูงอายุที่ไม่มีภาวะพึ่งพิง (ร้อยละ 45.5) อาศัยครัวเรือนที่มีเศรษฐกิจดี มากที่สุด ส่วนกลุ่มผู้สูงอายุที่มีภาวะพึ่งพิงต่ำถึงปานกลางมีสัดส่วนเท่าๆ กัน คือ ร้อยละ 41.3 ที่อาศัยในครัวเรือนที่มีเศรษฐกิจยากจน และครัวเรือนที่มีเศรษฐกิจดี

ตาราง 4.12: ร้อยละของผู้สูงอายุ จำแนกตามภาวะฟังฟัง และเศรษฐกิจของครัวเรือน (N=444)

เศรษฐกิจฐานะ	ภาวะฟังฟัง			รวม
	ไม่มีภาวะฟังฟัง	มีภาวะฟังฟังต่ำ-ปานกลาง	มีภาวะฟังฟังสูง	
- ยากจน	31.8	41.3	43.8	34.2
- ปานกลาง	22.6	17.4	25.0	21.6
- ดี	45.5	41.3	31.3	44.1

ตาราง 4.13 แสดงว่า กลุ่มผู้สูงอายุที่มีภาวะฟังฟังระดับต่าง ๆ กัน มีการรายงานถึงความเพียงพอของรายได้ในครัวเรือนแตกต่างกัน โดยที่ผู้สูงอายุที่มีภาวะฟังฟังสูงครึ่งหนึ่ง (ร้อยละ 50.0) รายงานว่ารายได้ครัวเรือนที่ได้รับแต่ละเดือนไม่เพียงพอ สูงที่สุด รองลงมา คือ ผู้สูงอายุที่มีภาวะฟังฟังต่ำถึงปานกลาง (ร้อยละ 29.0) ในขณะที่กลุ่มผู้สูงอายุที่ไม่มีภาวะฟังฟัง (ร้อยละ 17.4) รายงานว่ารายได้ครัวเรือนไม่เพียงพอในสัดส่วนที่ต่ำที่สุด

ตาราง 4.13: ร้อยละของผู้สูงอายุ จำแนกตามภาวะฟังฟัง และความเพียงพอของรายได้ครัวเรือน (N=448)

ความเพียงพอของรายได้ครัวเรือน	ภาวะฟังฟัง			รวม
	ไม่มีภาวะฟังฟัง	มีภาวะฟังฟังต่ำ-ปานกลาง	มีภาวะฟังฟังสูง	
- เพียงพอ	82.6	71.0	50.0	79.0
- ไม่เพียงพอ	17.4	29.0	50.0	21.0

ตาราง 4.14 แสดงว่า ผู้สูงอายุที่มีภาวะฟังฟังระดับต่าง ๆ กัน ได้รับเบี้ยผู้พิการแตกต่างกัน โดยพบว่า ผู้สูงอายุที่มีภาวะฟังฟังสูง (ร้อยละ 31.3) ได้รับเบี้ยผู้พิการสูงที่สุด รองลงมา คือผู้สูงอายุที่มีภาวะฟังฟังต่ำถึงปานกลาง (ร้อยละ 20.7) ส่วนกลุ่มผู้สูงอายุที่ไม่มีภาวะฟังฟังไม่มีใครได้รับเบี้ยผู้พิการ

ตาราง 4.14: ร้อยละของผู้สูงอายุ จำแนกตามภาวะฟังฟัง และการได้รับเบี้ยผู้พิการ (N=418)

เบี้ยผู้พิการ	ภาวะฟังฟัง			รวม
	ไม่มีภาวะฟังฟัง	มีภาวะฟังฟังต่ำ-ปานกลาง	มีภาวะฟังฟังสูง	
- ไม่ได้รับ	100.0	79.3	68.8	94.5
- ได้รับ	-	20.7	31.3	5.5

ตาราง 4.15 แสดงให้เห็นว่า ผู้สูงอายุที่มีภาวะฟังฟังระดับต่างๆ กัน มีความเสี่ยงต่อปัญหาสุขภาพจิตแตกต่างกัน โดยผู้สูงอายุที่มีภาวะฟังฟังสูง (ร้อยละ 42.9) มีความเสี่ยงต่อปัญหาสุขภาพจิตสูงที่สุด ส่วนผู้สูงอายุที่มีภาวะฟังฟังต่ำถึงปานกลาง (ร้อยละ 34.9) มีความเสี่ยงต่อปัญหาสุขภาพจิตรองลงมา และกลุ่มผู้สูงอายุที่ไม่มีภาวะฟังฟัง (ร้อยละ 19.7) มีความเสี่ยงต่อปัญหาสุขภาพจิตต่ำที่สุด

ตาราง 4.15: ร้อยละของผู้สูงอายุ จำแนกตามภาวะฟังฟัง และความเสี่ยงต่อปัญหาสุขภาพจิต (N=391)

ความเสี่ยงต่อปัญหาสุขภาพจิต	ภาวะฟังฟัง			รวม
	ไม่มีภาวะฟังฟัง	มีภาวะฟังฟังต่ำ-ปานกลาง	มีภาวะฟังฟังสูง	
- ไม่มีความเสี่ยง	80.3	65.1	57.1	76.2
- มีความเสี่ยง	19.7	34.9	42.9	23.8

ภาวะฟังฟังและผลกระทบต่อผู้ดูแล

ตาราง 4.16 ชี้ให้เห็นว่าผู้สูงอายุที่มีภาวะฟังฟังระดับต่างๆ กัน ส่งผลกระทบต่อภาระทางการเงินต่อครอบครัวหรือผู้ดูแลแตกต่างกัน โดยผู้ดูแลผู้สูงอายุที่มีภาวะฟังฟังในระดับสูงมีสัดส่วนที่สูงถึงร้อยละ 80 ที่รายงานว่าได้รับผลกระทบด้านการเงินสูงที่สุด รองลงมา คือผู้ดูแลผู้สูงอายุที่มีภาวะฟังฟังในระดับต่ำถึงปานกลาง (ร้อยละ 61.5) ส่วนผู้ดูแลผู้สูงอายุในกลุ่มที่ไม่มีภาวะฟังฟัง (ร้อยละ 27.8) รายงานว่าได้รับผลกระทบด้านการเงินในสัดส่วนที่ต่ำที่สุด

ตาราง 4.16: ร้อยละของผู้ดูแล จำแนกตามระดับภาวะฟังฟังของผู้สูงอายุ และผลกระทบด้านการเงิน (N=72)

ผลกระทบด้านการเงิน	ภาวะฟังฟัง			รวม
	ไม่มีภาวะฟังฟัง	มีภาวะฟังฟังต่ำ-ปานกลาง	มีภาวะฟังฟังสูง	
- ไม่มีผลกระทบ	72.2	38.5	20.0	62.5
- มีผลกระทบ	27.8	61.5	80.0	37.5

ตาราง 4.17 แสดงว่าผู้สูงอายุที่มีภาวะฟังฟังระดับต่างๆ กัน มีผลกระทบต่อผู้ดูแลที่ต้องลาออกจากงาน แตกต่างกัน คือ ผู้ดูแลผู้สูงอายุที่มีภาวะฟังฟังในระดับสูง (ร้อยละ 66.7) เป็นสัดส่วนที่สูงที่สุดที่รายงานว่าได้รับผลกระทบจนต้องออกจากงาน ตามมาด้วย ผู้ดูแลผู้สูงอายุที่มีภาวะฟังฟังต่ำถึงปานกลาง (ร้อยละ 33.3) โดยผู้ดูแลผู้สูงอายุในกลุ่มที่ไม่มีภาวะฟังฟัง (ร้อยละ 10.7) รายงานผลกระทบดังกล่าวในสัดส่วนที่ต่ำที่สุด

ตาราง 4.17: ร้อยละของผู้ดูแล จำแนกตามระดับภาวะพึ่งพิงและผลกระทบด้านการทำงาน (N=77)

ผลกระทบด้านการทำงาน (ลาออกจากงาน)	ภาวะพึ่งพิง			รวม
	ไม่มีภาวะ พึ่งพิง	มีภาวะพึ่งพิง ต่ำ-ปานกลาง	มีภาวะ พึ่งพิง สูง	
- ไม่มีผลกระทบ	89.3	66.7	33.3	80.5
- มีผลกระทบ	10.7	33.3	66.7	19.5

5

สรุปผลการสำรวจ

การสำรวจในเขตบางรัก พบว่า มีครัวเรือนร้อยละ 66.7 ที่มีผู้สูงอายุเป็นสมาชิกของครัวเรือน ทั้งนี้เป็นสัดส่วนที่สูงเป็นอันดับสองรองจาก เขตทวีวัฒนาที่มีร้อยละ 67.7 ส่วนทางด้านเศรษฐกิจของครัวเรือนนั้นอยู่ในเกณฑ์ที่ดีกว่าเขตอื่นๆ เนื่องจากมีครัวเรือนเพียงร้อยละ 25.0 เท่านั้นที่ระบุว่ารายได้ครัวเรือนไม่เพียงพอ ทั้งนี้สูงกว่าเขตที่มีสัดส่วนน้อยที่สุดที่มีสัดส่วนร้อยละ 21.3 (เขตทวีวัฒนา) ในขณะที่ด้านสิ่งแวดล้อมที่ไม่เหมาะสมสำหรับผู้สูงอายุก็พบว่า มีครัวเรือนเพียงร้อยละ 61.1 เท่านั้นที่ระบุว่าไม่มีราวจับในห้องนอน หรือห้องน้ำ หรือทางเดิน ซึ่งเป็นสัดส่วนที่น้อยที่สุดในการสำรวจนี้

ส่วนการแยกขยะในครัวเรือน แม้ว่ามีสัดส่วนครัวเรือนที่ไม่แยกขยะสูงกว่าภาพรวมคือ ร้อยละ 42.3 ของครัวเรือน แต่ก็ถือว่ามีส่วนสูงเป็นอันดับสามรองจากเขตลาดพร้าวที่มีร้อยละ 44.5 และเขตธนบุรี ที่มีร้อยละ 44.1

สำหรับผลการสำรวจรายบุคคล พบว่า เขตบางรัก มีสัดส่วนของผู้สูงอายุประมาณ 1 ใน 5 เป็นโสด (ร้อยละ 21.3) และไม่ได้เรียนหนังสือ (ร้อยละ 18.9) สูงที่สุด เมื่อเทียบกับเขตอื่นๆ ในการสำรวจนี้ นอกจากนี้ เขตบางรักยังมีสัดส่วนของผู้สูงอายุที่ไม่มีการออม สูงถึงร้อยละ 60.8 และผู้สูงอายุ (ร้อยละ 61.6) ใช้วิธีการขอเงินจากลูกหรือคนในครอบครัวหรือญาติ เมื่อมีปัญหาฉุกเฉินด้านการเงิน สูงที่สุด เมื่อเทียบกับระหว่าง 13 เขตนำร่อง

ภาคผนวก

ภาคผนวก ก:	ข้อมูลรายเขตเปรียบเทียบกับภาพรวม
ภาคผนวก ข:	ข้อมูลระดับครัวเรือน รายชุมชน
ภาคผนวก ค:	ข้อมูลระดับบุคคล รายชุมชน

ภาคผนวก ก – ข้อมูลรายเขตเปรียบเทียบกับภาพรวม

ตาราง ก1: ร้อยละของครัวเรือน จำแนกตามจำนวนเฉลี่ย และการมี/ไม่มีชื่อในทะเบียนบ้าน

เขต	ทุกคนมีชื่อ ในทะเบียน	จำนวนสมาชิกครัวเรือนไม่มีชื่อในทะเบียนบ้าน				
		1 คน	2 คน	3 คน ขึ้นไป	รวม	เฉลี่ย (คน: ครัวเรือน)
บางรัก	52.5	18.1	10.0	19.4	47.5	1.2
รวม 13 เขต	55.8	19.1	10.9	14.2	44.2	1.0

ตาราง ก2: ร้อยละของครัวเรือน จำแนกตามจำนวนเฉลี่ยและการไม่มี/มีผู้สูงอายุ 60 ปีขึ้นไป

เขต	ไม่มี ผู้สูงอายุ	จำนวนผู้สูงอายุในครัวเรือน				
		1 คน	2 คน	3 คน ขึ้นไป	รวมครัวเรือน ที่มีผู้สูงอายุ	เฉลี่ย (คน: ครัวเรือน)
บางรัก	33.3	40.6	19.7	6.4	66.7	1.0
รวม 13 เขต	40.9	36.0	20.3	2.9	59.2	0.8

ตาราง ก3: ร้อยละของครัวเรือน จำแนกตามจำนวนเฉลี่ยและการไม่มี/มีผู้ป่วยเรื้อรังหรือพิการ

เขต	ไม่มีผู้ป่วย เรื้อรัง/พิการ	จำนวนผู้ป่วยเรื้อรัง/พิการในครัวเรือน			
		1 คน	2 คน ขึ้นไป	รวมครัวเรือน ที่มีผู้ป่วย เรื้อรัง/พิการ	เฉลี่ย (คน: ครัวเรือน)
บางรัก	41.0	38.6	20.4	59.0	0.9
รวม 13 เขต	47.5	32.6	19.9	52.5	0.8

ตาราง ก4: ร้อยละของครัวเรือน จำแนกตามจำนวนเฉลี่ยและการไม่มี/มีผู้มีภาวะพึ่งพิง

เขต	ไม่มีผู้มีภาวะพึ่งพิง	จำนวนมีผู้มีภาวะพึ่งพิงในครัวเรือน			
		มีผู้มีภาวะพึ่งพิง 1 คน	มีผู้มีภาวะพึ่งพิง 2 คนขึ้นไป	รวมครัวเรือนที่มีผู้มีภาวะพึ่งพิง	เฉลี่ย (คน: ครัวเรือน)
บางรัก	61.1	27.7	11.2	38.9	0.5
รวม 13 เขต	62.6	25.1	12.2	37.3	0.5

ตาราง ก5: ร้อยละของครัวเรือน จำแนกตามความเพียงพอของรายได้ครัวเรือน

เขต	ความเพียงพอของรายได้ครัวเรือน		
	เพียงพอ และมีเหลือเก็บ	เพียงพอ แต่ไม่มีเหลือเก็บ	ไม่เพียงพอ
บางรัก	23.2	51.8	25.0
รวม 13 เขต	18.9	48.1	33.1

ตาราง ก6: ร้อยละของครัวเรือน จำแนกตามผลกระทบต่อรายได้ในช่วงสถานการณ์ โควิด-19

เขต	โควิด-19 กับรายได้ครัวเรือน		
	รายได้ลดลง	รายได้เท่าเดิม/ไม่มีผลกระทบ	รายได้เพิ่มขึ้น
บางรัก	84.5	15.3	0.2
รวม 13 เขต	81.7	18.2	0.1

ตาราง ก7: ร้อยละของครัวเรือนแยกเศรษฐกิจของครัวเรือน

เขต	เศรษฐกิจของครัวเรือน		
	ยากจน	ปานกลาง	ดี
บางรัก	41.1	22.7	36.2
รวม 13 เขต	39.7	20.4	39.9

ตาราง ก8: ร้อยละของครัวเรือน จำแนกตามความเพียงพอของแสงสว่างที่ในห้องและทางเดินภายในบ้าน

เขต	แสงสว่างในห้องและทางเดินภายในบ้าน	
	แสงสว่างไม่เพียงพอ	แสงสว่างเพียงพอ
บางรัก	4.9	95.1
รวม 13 เขต	5.7	94.3

ตาราง ก9: ร้อยละของครัวเรือน จำแนกตามสภาพพื้นในห้องนอน หรือห้องน้ำ หรือทางเดิน

เขต	สภาพพื้นในห้องนอน หรือห้องน้ำ หรือทางเดิน	
	มีพื้นลื่นหรือไม่ป้วนศุกกันลื่น	มีพื้นไม่ลื่นหรือไม่ป้วนศุกกันลื่น
บางรัก	41.2	58.8
รวม 13 เขต	39.6	60.4

ตาราง ก10: ร้อยละของครัวเรือน จำแนกตามการมีราวจับในห้องนอน หรือห้องน้ำ หรือทางเดิน

เขต	ราวจับในห้องนอน หรือห้องน้ำ หรือทางเดิน	
	ไม่มี	มี
บางรัก	61.1	38.9
รวม 13 เขต	73.0	27.0

ตาราง ก11: ร้อยละของครัวเรือน จำแนกตามการมีประตูบานเลื่อน/ประตูที่เปิดออกนอกห้อง

เขต	ห้องนอน หรือห้องน้ำ ที่ใช้ประตูบานเลื่อน หรือบานประตูที่เปิดออกนอกห้อง	
	ไม่มี	มี
บางรัก	56.9	43.1
รวม 13 เขต	53.0	47.0

ตาราง ก12: ร้อยละของครัวเรือนจำแนกตามการมีพื้นที่ต่างระดับในครัวเรือนหรือบริเวณบ้าน

เขต	พื้นที่ต่างระดับในตัวบ้านหรือบริเวณบ้าน	
	ไม่มี	มี
บางรัก	19.0	81.0
รวม 13 เขต	27.8	72.2

ตาราง ก13: ร้อยละของครัวเรือน จำแนกตามลักษณะการแยกขยะ

เขต	การแยกขยะ			
	ไม่มี การแยกขยะ	มีการแยกขยะ แล้วนำไปขาย	มีการแยกขยะ แล้วนำกลับมา ใช้ใหม่	มีการแยกขยะ ก่อน ให้พนักงาน กทม. นำไปทิ้ง
บางรัก	42.3	26.1	2.4	29.2
รวม 13 เขต	31.8	32.5	2.1	33.7

ภาคผนวก ข - ข้อมูลระดับครัวเรือน รายชุมชน*

ประชากรครัวเรือน

ตาราง ข1: จำนวนและร้อยละของครัวเรือน จำแนกตามรายชุมชน

ชุมชน	ครัวเรือน				บุคคล		
	จำนวนครัวเรือนจากฐานข้อมูลของเขต	จำนวนครัวเรือนที่ผู้นำชุมชนสามารถติดต่อได้	จำนวนครัวเรือนที่เก็บข้อมูลได้	ร้อยละของครัวเรือนที่เก็บข้อมูลได้	ผู้สูงอายุ	ผู้ป่วยเรื้อรัง/ผู้พิการ	ผู้ดูแล
ชอยพระนครเรศ	197	48	46	95.8	60	0	23
ชอยวัดมหาพฤษฒาราม (ชอยแก้วฟ้า)	101	65	55	84.6	57	3	36
ชอยสองพระ	339	98	92	93.9	106	9	29
สันติภาพ	209	117	91	77.8	63	15	22
ตลอกขุนนาวา	186	131	72	55.0	53	5	15
ตลอกห้านาย	200	43	38	88.4	58	5	11
ชอยพิพัฒน์ 2	130	90	58	64.4	51	2	16
รวม	1,362	592	452	76.4	448	39	152

* จำนวนรวมของครัวเรือนชุมชนเดียวกันไม่เท่ากันในแต่ละตาราง เนื่องจากมีครัวเรือนบางส่วนไม่ได้ให้ข้อมูล

ตาราง ข2: ขนาดครัวเรือนและร้อยละของครัวเรือน แยกตามจำนวนสมาชิกครัวเรือน รายชุมชน

ชุมชน	จำนวนสมาชิกครัวเรือน				รวม	
	คนเดียว	2-4 คน	5 คนขึ้นไป	เฉลี่ย (คน: ครัวเรือน)	ร้อยละ	จำนวน
ชอยพระนคร	10.9	52.2	37.0	4.1	100.0	46
ชอยวัดมหาพฤฒาราม (ชอยแก้วฟ้า)	9.1	56.4	34.5	3.9	100.0	55
ชอยสองพระ	12.0	51.1	37.0	3.9	100.0	92
สันติภาพ	16.5	63.7	19.8	3.3	100.0	91
ตลกขุนนาวา	8.3	63.9	27.8	3.7	100.0	72
ตลกห้านาย	21.1	55.3	23.7	3.1	100.0	38
ชอยพิพัฒน์ 2	8.6	55.2	36.2	4.4	100.0	58
รวม	12.2	57.3	30.5	3.8	100.0	452

ตาราง ข3: ร้อยละของครัวเรือน จำแนกตามจำนวนเฉลี่ยและการไม่มี/มีสมาชิกที่ไม่มีชื่อในทะเบียนบ้านรายชุมชน

ชุมชน	จำนวนสมาชิกครัวเรือนที่มี/ไม่มีชื่อในทะเบียนบ้าน						รวม	
	ทุกคนมีชื่อในทะเบียน	1 คนไม่มีชื่อในทะเบียนบ้าน	2 คนไม่มีชื่อในทะเบียนบ้าน	3 คนขึ้นไปไม่มีชื่อในทะเบียนบ้าน	รวมไม่มีชื่อในทะเบียนบ้าน	เฉลี่ยไม่มีชื่อในทะเบียน (คน: ครัวเรือน)	ร้อยละ	จำนวน
ชอยพระนคร	50.0	22.7	11.4	15.9	50.0	1.0	100.0	44
ชอยวัดมหาพฤฒาราม (ชอยแก้วฟ้า)	76.4	10.9	3.6	9.1	23.6	0.5	100.0	55
ชอยสองพระ	64.1	9.8	6.5	19.6	35.9	1.1	100.0	92
สันติภาพ	38.5	22.0	16.5	23.1	61.5	1.4	100.0	91
ตลกขุนนาวา	49.3	19.7	11.3	19.7	50.7	1.3	100.0	71
ตลกห้านาย	47.4	26.3	7.9	18.4	52.6	1.2	100.0	38
ชอยพิพัฒน์ 2	42.1	21.1	10.5	26.3	57.9	1.6	100.0	57
รวม	52.5	18.1	10.0	19.4	47.5	1.2	100.0	448

ตาราง ข4: ร้อยละของครัวเรือน จำแนกตามจำนวนเฉลี่ยและการไม่มี/มีผู้สูงอายุ 60 ปีขึ้นไป รายชุมชน

ชุมชน	จำนวนผู้สูงอายุในครัวเรือน						รวม	
	ไม่มีผู้สูงอายุ	ผู้สูงอายุ 1 คน	ผู้สูงอายุ 2 คน	ผู้สูงอายุ 3 คนขึ้นไป	รวมครัวเรือนที่มีผู้สูงอายุ	เฉลี่ย (คน: ครัวเรือน)	ร้อยละ	จำนวน
ชอยพระนคร	13.0	47.8	23.9	15.2	87.0	1.4	100.0	46
ชอยวัดมหาพฤฒาราม (ชอยแก้วฟ้า)	27.3	45.5	23.6	3.6	72.7	1.0	100.0	55
ชอยสองพระ	22.8	50.0	18.5	8.7	77.2	1.2	100.0	92
สันติภาพ	52.7	31.9	8.8	6.6	47.3	0.7	100.0	91
ตรอกขุนนาวา	45.1	33.8	21.1	-	54.9	0.8	100.0	71
ตรอกห่านาย	13.2	42.1	34.2	10.5	86.8	1.5	100.0	38
ชอยพิพัฒน์ 2	39.7	36.2	20.7	3.4	60.3	0.9	100.0	58
รวม	33.3	40.6	19.7	6.4	66.7	1.0	100.0	451

ตาราง ข5: ร้อยละของครัวเรือน แยกตามจำนวนเฉลี่ยและการไม่มี/มีผู้ป่วยเรื้อรังหรือพิการ รายชุมชน

ชุมชน	จำนวนผู้ป่วยเรื้อรัง/พิการในครัวเรือน					รวม		
	ไม่มีผู้ป่วยเรื้อรัง/พิการ	มีผู้ป่วยเรื้อรัง/พิการ 1 คน	มีผู้ป่วยเรื้อรัง/พิการ 2 คนขึ้นไป	มีผู้ป่วยเรื้อรัง/พิการ 3 คนขึ้นไป	รวมครัวเรือนที่มีผู้ป่วยเรื้อรัง/พิการ	เฉลี่ย (คน: ครัวเรือน)	ร้อยละ	จำนวน
ชอยพระนคร	32.6	50.0	8.7	8.7	67.4	0.9	100.0	46
ชอยวัดมหาพฤฒาราม (ชอยแก้วฟ้า)	61.8	29.1	5.5	3.6	38.2	0.5	100.0	55
ชอยสองพระ	44.6	35.9	15.2	4.3	55.4	0.8	100.0	92
สันติภาพ	39.6	36.3	19.8	4.4	60.4	0.9	100.0	91
ตรอกขุนนาวา	46.5	38.0	14.1	1.4	53.5	0.7	100.0	71
ตรอกห่านาย	13.2	52.6	23.7	10.5	86.8	1.4	100.0	38
ชอยพิพัฒน์ 2	36.2	37.9	20.7	5.2	63.8	0.9	100.0	58
รวม	41.0	38.6	15.5	4.9	59.0	0.9	100.0	451

ตาราง ข6: ร้อยละของครัวเรือน จำแนกตามจำนวนเฉลี่ยและการไม่มี/มีผู้มีภาวะพึ่งพิง รายชุมชน

ชุมชน	จำนวนมีผู้มีภาวะพึ่งพิงในครัวเรือน					รวม	
	ไม่มีผู้ มี ภาวะ พึ่งพิง	มีผู้ มี ภาวะ พึ่งพิง 1 คน	มีผู้ มีภาวะ พึ่งพิง 2 คนขึ้นไป	รวม ครัวเรือนที่ มีผู้ มีภาวะ พึ่งพิง	เฉลี่ย (คน: ครัวเรือน)	ร้อยละ	จำนวน
ชอยพระนครเรศ	64.1	30.8	5.1	35.9	0.4	100.0	39
ชอยวัดมหาพฤฒาราม (ชอยแก้วฟ้า)	69.0	21.4	9.5	31.0	0.4	100.0	42
ชอยสองพระ	60.0	26.7	13.3	40.0	0.5	100.0	75
สันติภาพ	36.0	50.0	14.0	64.0	0.9	100.0	50
ตลกขุนนาวา	76.7	16.3	7.0	23.3	0.3	100.0	43
ตลกห้านาย	47.2	33.3	19.4	52.8	0.7	100.0	36
ชอยพิพัฒน์ 2	80.6	11.1	8.3	19.4	0.3	100.0	36
รวม	61.1	27.7	11.2	38.9	0.5	100.0	321

เศรษฐกิจและสังคมของครัวเรือน

ตาราง ข7: ร้อยละของครัวเรือน จำแนกตามความเพียงพอของรายได้ รายชุมชน

ชุมชน	ความเพียงพอของรายได้ครัวเรือน			รวม	
	เพียงพอ และ มีเหลือเก็บ	เพียงพอ แต่ ไม่มีเหลือเก็บ	ไม่เพียงพอ	ร้อยละ	จำนวน
ชอยพระนครเรศ	15.2	63.0	21.7	100.0	46
ชอยวัดมหาพฤฒาราม (ชอยแก้วฟ้า)	27.3	47.3	25.5	100.0	55
ชอยสองพระ	27.2	58.7	14.1	100.0	92
สันติภาพ	18.7	46.2	35.2	100.0	91
ตลกขุนนาวา	25.0	51.4	23.6	100.0	72
ตลกห้านาย	26.3	36.8	36.8	100.0	38
ชอยพิพัฒน์ 2	22.4	55.2	22.4	100.0	58
รวม	23.2	51.8	25.0	100.0	452

ตาราง ข8: ร้อยละของครัวเรือน จำแนกตามผลกระทบต่อรายได้ในช่วงสถานการณ์ โควิด-19 รายชุมชน

ชุมชน	โควิด-19 กับรายได้ครัวเรือน			รวม	
	รายได้ลดลง	รายได้เท่าเดิม/ไม่มีผลกระทบ	รายได้เพิ่มขึ้น	ร้อยละ	จำนวน
ชอยพระนคเรศ	78.3	21.7	-	100.0	46
ชอยวัดมหาพฤฒาราม (ชอยแก้วฟ้า)	89.1	10.9	-	100.0	55
ชอยสองพระ	83.7	16.3	-	100.0	92
สันติภาพ	92.3	7.7	-	100.0	91
ตรอกขุนนาวา	87.5	11.1	1.4	100.0	72
ตรอกห้านาย	60.5	39.5	-	100.0	38
ชอยพิพัฒน์ 2	86.2	13.8	-	100.0	58
รวม	84.5	15.3	0.2	100.0	452

ตาราง ข9: ร้อยละของครัวเรือนแยกสถานะของครัวเรือน รายชุมชน

ชุมชน	สถานะของครัวเรือน			รวม	
	ยากจน	ปานกลาง	ดี	ร้อยละ	จำนวน
ชอยพระนคเรศ	25.0	22.7	52.3	100.0	44
ชอยวัดมหาพฤฒาราม (ชอยแก้วฟ้า)	25.5	27.3	47.3	100.0	55
ชอยสองพระ	31.5	27.2	41.3	100.0	92
สันติภาพ	60.4	19.8	19.8	100.0	91
ตรอกขุนนาวา	47.2	25.0	27.8	100.0	72
ตรอกห้านาย	47.4	18.4	34.2	100.0	38
ชอยพิพัฒน์ 2	41.4	15.5	43.1	100.0	58
รวม	41.1	22.7	36.2	100.0	450

สิ่งแวดล้อมของครัวเรือน

ตาราง ข10: ร้อยละของครัวเรือน จำแนกตามความเพียงพอของแสงสว่างที่อยู่ในห้องและทางเดินภายในบ้าน รายชุมชน

ชุมชน	แสงสว่างในห้องและทางเดินภายในบ้าน		รวม	
	แสงสว่างไม่เพียงพอ	แสงสว่างเพียงพอ	ร้อยละ	จำนวน
ชอยพระนคเรศ	4.3	95.7	100.0	46
ชอยวัดมหาพฤฒาราม (ชอยแก้วฟ้า)	1.8	98.2	100.0	55
ชอยสองพระ	3.3	96.7	100.0	92
สันติภาพ	5.5	94.5	100.0	91
ตรอกขุนนาวา	4.2	95.8	100.0	72
ตรอกห้านาย	13.2	86.8	100.0	38
ชอยพิพัฒน์ 2	5.2	94.8	100.0	58
รวม	4.9	95.1	100.0	452

ตาราง ข11: ร้อยละของครัวเรือน จำแนกตามสภาพพื้นในห้องนอน หรือห้องน้ำ หรือทางเดิน รายชุมชน

ชุมชน	สภาพพื้นในห้องนอน หรือห้องน้ำ หรือทางเดิน		รวม	
	มีพื้นลื่นหรือไม่ปูวัสดุกันลื่น	มีพื้นไม่ลื่นหรือปูวัสดุกันลื่น	ร้อยละ	จำนวน
ชอยพระนคเรศ	26.1	73.9	100.0	46
ชอยวัดมหาพฤฒาราม (ชอยแก้วฟ้า)	50.9	49.1	100.0	55
ชอยสองพระ	30.4	69.6	100.0	92
สันติภาพ	52.7	47.3	100.0	91
ตรอกขุนนาวา	47.2	52.8	100.0	72
ตรอกห้านาย	21.1	78.9	100.0	38
ชอยพิพัฒน์ 2	48.3	51.7	100.0	58
รวม	41.2	58.8	100.0	452

ตาราง ข12: ร้อยละของครัวเรือน จำแนกตามการมีราวจับในห้องนอน หรือห้องน้ำ หรือทางเดิน รายชุมชน

ชุมชน	ราวจับในห้องนอน หรือห้องน้ำ หรือทางเดิน		รวม	
	ไม่มี	มี	ร้อยละ	จำนวน
ชอยพระนคเรศ	39.1	60.9	100.0	46
ชอยวัดมหาพฤฒาราม (ชอยแก้วฟ้า)	65.5	34.5	100.0	55
ชอยสองพระ	55.4	44.6	100.0	92
สันติภาพ	63.7	36.3	100.0	91
ตรอกขุนนาวา	58.3	41.7	100.0	72
ตรอกห้านาย	60.5	39.5	100.0	38
ชอยพิพัฒน์ 2	82.8	17.2	100.0	58
รวม	61.1	38.9	100.0	452

ตาราง ข13: ร้อยละของครัวเรือน จำแนกตามการมีประตูบานเลื่อน/ประตูที่เปิดออกนอกห้อง รายชุมชน

ชุมชน	ห้องนอน หรือห้องน้ำ ที่ใช้ประตูบานเลื่อน หรือบานประตูที่เปิดออกนอกห้อง		รวม	
	ไม่มี	มี	ร้อยละ	จำนวน
ชอยพระนคเรศ	34.8	65.2	100.0	46
ชอยวัดมหาพฤฒาราม (ชอยแก้วฟ้า)	41.8	58.2	100.0	55
ชอยสองพระ	63.0	37.0	100.0	92
สันติภาพ	67.0	33.0	100.0	91
ตรอกขุนนาวา	56.9	43.1	100.0	72
ตรอกห้านาย	73.7	26.3	100.0	38
ชอยพิพัฒน์ 2	51.7	48.3	100.0	58
รวม	56.9	43.1	100.0	452

ตาราง ข14: ร้อยละของครัวเรือน จำแนกตามการมีพื้นที่ต่างระดับในครัวเรือนหรือบริเวณบ้าน
รายชุมชน

ชุมชน	พื้นที่ต่างระดับในครัวเรือน หรือบริเวณบ้าน		รวม	
	ไม่มี	มี	ร้อยละ	จำนวน
ชอยพระนครเรศ	45.7	54.3	100.0	46
ชอยวัดมหาพฤษศมาราม (ชอยแก้วฟ้า)	12.7	87.3	100.0	55
ชอยสองพระ	9.8	90.2	100.0	92
สันติภาพ	22.0	78.0	100.0	91
ตروقขุนนาวา	20.8	79.2	100.0	72
ตروقห้านาย	10.5	89.5	100.0	38
ชอยพิพัฒน์ 2	17.2	82.8	100.0	58
รวม	19.0	81.0	100.0	452

ตาราง ข15: ร้อยละของครัวเรือน จำแนกตามลักษณะการแยกขยะ รายชุมชน

ชุมชน	การแยกขยะ				รวม	
	ไม่มีการแยกขยะ	มีการแยกขยะแล้วนำไปขาย	มีการแยกขยะแล้วนำกลับมาใช้ใหม่	มีการแยกขยะก่อนให้พนักงาน กทม. นำไปทิ้ง	ร้อยละ	จำนวน
ชอยพระนครเรศ	41.3	15.2	6.5	37.0	100.0	46
ชอยวัดมหาพฤษศมาราม (ชอยแก้วฟ้า)	65.5	12.7	-	21.8	100.0	55
ชอยสองพระ	34.8	35.9	2.2	27.2	100.0	92
สันติภาพ	29.7	29.7	5.5	35.2	100.0	91
ตروقขุนนาวา	50.0	19.4	1.4	29.2	100.0	72
ตروقห้านาย	47.4	15.8	-	36.8	100.0	38
ชอยพิพัฒน์ 2	39.7	41.4	-	19.0	100.0	58
รวม	42.3	26.1	2.4	29.2	100.0	452

ภาคผนวก ค - ข้อมูลระดับบุคคล รายชุมชน*

ลักษณะทางประชากรและสังคมของผู้สูงอายุ

ตาราง ค1: ร้อยละของผู้สูงอายุ จำแนกตามเพศ รายชุมชน

ชุมชน	เพศ		รวม
	ชาย	หญิง	
ชอยพระนครเรศ (N=60)	35.0	65.0	100.0
ชอยวัดมหาพฤษศคาราม (N=57)	38.6	61.4	100.0
ชอยสองพระ (N=106)	38.7	61.3	100.0
สันติภาพ (N=63)	38.1	61.9	100.0
ตลอกขุนนาวา (N=53)	39.6	60.4	100.0
ตลอกห้านาย (N=58)	32.8	67.2	100.0
ชอยพิพัฒนา 2 (N=51)	35.3	64.7	100.0
รวม (N=448)	37.1	62.9	100.0

* จำนวนรวมของผู้สูงอายุในชุมชนเดียวกันไม่เท่ากันในแต่ละตาราง เนื่องจากมีผู้สูงอายุบางส่วนไม่ได้ให้ข้อมูล

ตาราง ก2: ร้อยละของผู้สูงอายุ จำแนกตามกลุ่มอายุ รายชุมชน

ชุมชน	กลุ่มอายุ			รวม
	60-69 ปี	70-79 ปี	80 ปีขึ้นไป	
ชอยพระนคเรศ (N=60)	55.0	31.7	13.3	100.0
ชอยวัดมหาพฤฒาราม (N=57)	45.6	33.3	21.1	100.0
ชอยสองพระ (N=106)	55.7	29.2	15.1	100.0
สันติภาพ (N=63)	58.7	25.4	15.9	100.0
ตรอกขุนนาวา (N=53)	43.4	43.4	13.2	100.0
ตรอกห้านาย (N=58)	58.6	22.4	19.0	100.0
ชอยพิพัฒน์ 2 (N=51)	54.9	33.3	11.8	100.0
รวม 7 (N=448)	53.6	30.8	15.6	100.0

ตาราง ก3: ร้อยละของผู้สูงอายุ จำแนกตามลักษณะการอยู่อาศัย รายชุมชน

ชุมชน	ลักษณะการอยู่อาศัย				รวม
	อยู่คนเดียว	อยู่ 2 คน กับคู่ สมรส	อยู่ 2 คน กับญาติ หรือคนอื่น	อยู่ 3 คนหรือ มากกว่ากับญาติ หรือคนอื่น ๆ	
ชอยพระนคเรศ (N=60)	8.3	1.7	10.0	80.0	100.0
ชอยวัดมหาพฤฒาราม (N=57)	7.0	1.8	8.8	82.5	100.0
ชอยสองพระ (N=105)	9.5	1.0	7.6	81.9	100.0
สันติภาพ (N=63)	11.1	-	15.9	73.0	100.0
ตรอกขุนนาวา (N=53)	5.7	1.9	22.6	69.8	100.0
ตรอกห้านาย (N=58)	10.3	1.7	15.5	72.4	100.0
ชอยพิพัฒน์ 2 (N=51)	7.8	2.0	13.7	76.5	100.0
รวม 7 (N=447)	8.7	1.3	12.8	77.2	100.0

ตาราง ก4: ร้อยละของผู้สูงอายุ จำแนกตามสถานภาพสมรส รายชุมชน

ชุมชน	สถานภาพสมรส				รวม
	โสด	สมรส	หม้าย	หย่า/แยก	
ชอยพระนคเรศ (N=59)	32.2	30.5	32.2	5.1	100.0
ชอยวัดมหาพฤษธาราม (N=57)	15.8	56.1	26.3	1.8	100.0
ชอยสองพระ (N=95)	20.0	52.6	24.2	3.2	100.0
สันติภาพ (N=59)	27.1	42.4	25.4	5.1	100.0
ตروقขุนนาวา (N=51)	13.7	56.9	25.5	3.9	100.0
ตروقห้านาย (N=46)	26.1	45.7	26.1	2.2	100.0
ชอยพิพัฒน์ 2 (N=51)	13.7	45.1	31.4	9.8	100.0
รวม 7 (N=418)	21.3	47.4	27.0	4.3	100.0

ตาราง ก5: ร้อยละของผู้สูงอายุ จำแนกตามระดับการศึกษา รายชุมชน

ชุมชน	ระดับการศึกษา					รวม
	ไม่ได้ เรียน หนังสือ	ประถมศึกษา (ป.4-ป.7)	มัธยมศึกษา ตอนต้น- ตอนปลาย (ม.1-ม.6) และ ปวช.	อนุปริญญา ปวส. – ปวท.	ปริญญาตรี หรือสูงกว่า	
ชอยพระนคเรศ (N=59)	20.3	54.2	18.6	-	6.8	100.0
ชอยวัดมหาพฤษธาราม (N=57)	21.1	56.1	17.5	1.8	3.5	100.0
ชอยสองพระ (N=95)	18.9	41.1	28.4	7.4	4.2	100.0
สันติภาพ (N=59)	15.3	47.5	28.8	1.7	6.8	100.0
ตروقขุนนาวา (N=51)	25.5	56.9	15.7	2.0	-	100.0
ตروقห้านาย (N=46)	21.7	52.2	13.0	4.3	8.7	100.0
ชอยพิพัฒน์ 2 (N=51)	9.8	54.9	33.3	-	2.0	100.0
รวม (N=418)	18.9	50.7	23.0	2.9	4.5	100.0

การทำงาน

ตาราง ค6: ร้อยละของผู้สูงอายุ จำแนกตามสถานภาพการทำงาน รายชุมชน

ชุมชน	สถานภาพการทำงาน							รวม
	ไม่ได้ทำงานหรือเกษียณ	พนักงานในองค์กร	นายจ้าง	ทำงานส่วนตัวไม่มีลูกจ้าง	ช่วยงาน-ธุรกิจครัวเรือน	รับจ้างทั่วไป	อื่นๆ*	
ชอยพระนครเรศ (N=58)	60.3	6.9	3.4	20.7	-	8.6	-	100.0
ชอยวัดมหาพฤษศาราม (N=57)	63.2	5.3	-	15.8	5.3	10.5	-	100.0
ชอยสองพระ (N=95)	58.9	2.1	6.3	22.1	5.3	5.3	-	100.0
สันติภาพ (N=59)	50.8	8.5	1.7	20.3	-	18.6	-	100.0
ตรอกขุนนาวา (N=50)	58.0	4.0	2.0	20.0	6.0	10.0	-	100.0
ตรอกห้านาย (N=46)	69.6	2.2	-	17.4	2.2	8.7	-	100.0
ชอยพิพัฒน์ 2 (N=51)	62.7	2.0	-	15.7	11.8	7.8	-	100.0
รวม (N=416)	60.1	4.3	2.4	19.2	4.3	9.6	-	100.0

หมายเหตุ *สถานภาพการทำงาน อื่นๆ เช่น อาสาสมัคร/ อสม./ อสส./ นายอาสา/ ช่วยงานวัด

ตาราง ค7: ร้อยละของผู้สูงอายุ จำแนกตามความพร้อมและความต้องการทำงาน รายชุมชน

ชุมชน	ความพร้อม และความต้องการทำงาน *	
	มีความพร้อมทำงาน	มีความต้องการทำงาน
ชอยพระนครศรี (N=59)	62.7	62.5
ชอยวัดมหาพฤฒาราม (N=57)	52.6	61.1
ชอยสองพระ (N=94)	43.6	41.5
สันติภาพ (N=59)	35.6	33.9
ตรอกขุนนาวา (N=51)	43.1	43.1
ตรอกห้านาย (N=46)	50.0	52.2
ชอยพิพัฒน์ 2 (N=50)	50.0	46.0
รวม 7 (N=416)	47.8	47.8

หมายเหตุ * เลือกนำเสนอ เฉพาะร้อยละของผู้สูงอายุที่ตอบว่า มีความพร้อม และร้อยละของผู้สูงอายุ ที่ตอบว่ามีความต้องการทำงาน เท่านั้น

รายได้และการออม

ตาราง ค8: ร้อยละของผู้สูงอายุ จำแนกตามการได้รับเบี้ยยังชีพผู้สูงอายุ และเบี้ยผู้พิการ รายชุมชน

ชุมชน	เบี้ยยังชีพผู้สูงอายุ และเบี้ยผู้พิการ	
	ได้รับเบี้ยยังชีพผู้สูงอายุ	ได้รับเบี้ยผู้พิการ
ชอยพระนครศรี (N=59)	84.7	5.1
ชอยวัดมหาพฤฒาราม (N=57)	96.5	7.0
ชอยสองพระ (N=95)	93.7	5.3
สันติภาพ (N=59)	89.8	5.1
ตรอกขุนนาวา (N=51)	88.2	2.0
ตรอกห้านาย (N=46)	84.8	6.5
ชอยพิพัฒน์ 2 (N=51)	84.3	7.8
รวม (N=418)	89.5	5.5

หมายเหตุ *** เลือกนำเสนอ เฉพาะร้อยละของผู้สูงอายุที่ตอบว่าได้รับเบี้ยยังชีพผู้สูงอายุ หรือได้รับเบี้ยผู้พิการ เท่านั้น

ตาราง ก9: ร้อยละของผู้สูงอายุ จำแนกตามความเพียงพอของรายได้ของตนเอง ราย
ชุมชน

ชุมชน	ความเพียงพอของรายได้			รวม
	เพียงพอ และมีเหลือเก็บ	เพียงพอ แต่ไม่มีเหลือเก็บ	ไม่ เพียงพอ	
ชอยพระนคเรศ (N=60)	15.0	48.3	36.7	100.0
ชอยวัดมหาพฤฒาราม (N=57)	17.5	59.6	22.8	100.0
ชอยสองพระ (N=95)	26.3	52.6	21.1	100.0
สันติภาพ (N=59)	23.7	45.8	30.5	100.0
ตรอกขุนนาวา (N=51)	17.6	62.7	19.6	100.0
ตรอกห้านาย (N=46)	19.6	54.3	26.1	100.0
ชอยพิพัฒน์ 2 (N=51)	17.6	54.9	27.5	100.0
รวม (N=419)	20.3	53.7	26.0	100.0

ตาราง ก10: ร้อยละของผู้สูงอายุ จำแนกตามการออม รายชุมชน

ชุมชน	การออม		รวม
	ไม่มี	มี	
ชอยพระนคเรศ (N=60)	60.0	40.0	100.0
ชอยวัดมหาพฤฒาราม (N=56)	67.9	32.1	100.0
ชอยสองพระ (N=95)	53.7	46.3	100.0
สันติภาพ (N=59)	57.6	42.4	100.0
ตรอกขุนนาวา (N=51)	68.6	31.4	100.0
ตรอกห้านาย (N=46)	58.7	41.3	100.0
ชอยพิพัฒน์ 2 (N=51)	64.7	35.3	100.0
รวม (N=418)	60.8	39.2	100.0

ตาราง ค11: ร้อยละของผู้สูงอายุ จำแนกตามวิธีการที่ใช้เมื่อมีปัญหาฉุกเฉินด้านการเงิน รายชุมชน

ชุมชน	วิธีการที่ใช้เมื่อมีปัญหาฉุกเฉินด้านการเงิน						รวม
	ใช้เงิน ออมของ ตนเอง	กู้ยืม นอก ระบบไม่ เสีย ดอกเบี้ย	กู้ยืมนอก ระบบเสีย ดอกเบี้ย	กู้ในระบบ	ขอเงิน จากลูก หรือคนใน ครอบครัว/ ญาติ	อื่นๆ*	
ซอยพระนครเรศ (N=58)	34.5	-	8.6	3.4	50.0	3.4	100.0
ซอยวัดมหา พฤษศาราม (N=57)	15.8	7.0	7.0	1.8	66.7	1.8	100.0
ซอยสองพระ (N=95)	28.4	2.1	2.1	3.2	61.1	3.2	100.0
สันติภาพ (N=59)	20.3	1.7	10.2	3.4	64.4	-	100.0
ตรอกขุนนาวา (N=51)	25.5	-	3.9	-	70.6	-	100.0
ตรอกห้านาย (N=46)	30.4	-	-	-	69.6	-	100.0
ซอยพิพัฒน์ 2 (N=51)	15.7	5.9	13.7	13.7	51.0	-	100.0
รวม (N=417)	24.7	2.4	6.2	3.6	61.6	1.4	100.0

หมายเหตุ: * วิธีการที่ใช้เมื่อมีปัญหาฉุกเฉินด้านการเงิน อื่นๆ เช่น ค้างชำระ ประหยัด/ใช้บัตรบัตรเครดิต ยังไม่ได้คิด/ไม่รู้

สุขภาพ

ตาราง ค12: ร้อยละของผู้สูงอายุ จำแนกตามประเภทสิทธิประกันสุขภาพหลัก รายชุมชน

ชุมชน	สิทธิประกันสุขภาพหลัก						รวม
	ไม่มีสิทธิประกันสุขภาพ	ประกันสังคม	บัตรทอง	บัตรผู้พิการ	ข้าราชการบำนาญ	อื่นๆ*	
ซอยพระนครเรศ (N=58)	5.2	12.1	77.6	-	-	5.2	100.0
ซอยวัดมหาพฤษศาราม (N=57)	1.8	8.8	80.7	3.5	3.5	1.8	100.0
ซอยสองพระ (N=95)	4.2	13.7	70.5	2.1	7.4	2.1	100.0
สันติภาพ (N=59)	3.4	16.9	71.2	3.4	3.4	1.7	100.0
ตรอกขุนนาวา (N=51)	-	13.7	76.5	-	7.8	2.0	100.0
ตรอกห้านาย (N=46)	6.5	13.0	71.7	-	6.5	2.2	100.0
ซอยพิพัฒน์ 2 (N=51)	5.9	9.8	72.5	3.9	5.9	2.0	100.0
รวม (N=417)	3.8	12.7	74.1	1.9	5.0	2.4	100.0

หมายเหตุ *สิทธิประกันสุขภาพหลัก อื่นๆ เช่น ประกันสุขภาพบริษัทเอกชน หรือรัฐวิสาหกิจ

ตาราง ค13: ร้อยละของผู้สูงอายุ จำแนกตามความครอบคลุมของสิทธิประกันสุขภาพหลัก รายชุมชน

ชุมชน	ความครอบคลุมของสิทธิประกันสุขภาพหลัก				รวม
	ไม่ครอบคลุม	ครอบคลุม ได้บางส่วน	ครอบคลุม	ไม่ใช้สิทธิ ประกัน สุขภาพ หลัก	
ชอยพระนคเรศ (N=59)	1.7	16.9	49.2	32.2	100.0
ชอยวัดมหาพฤฒาราม (N=57)	1.8	22.8	45.6	29.8	100.0
ชอยสองพระ (N=91)	-	25.3	52.7	22.0	100.0
สันติภาพ (N=57)	1.8	22.8	49.1	26.3	100.0
ตรอกขุนนาวา (N=51)	3.9	21.6	51.0	23.5	100.0
ตรอกห้านาย (N=43)	-	27.9	58.1	14.0	100.0
ชอยพิพัฒน์ 2 (N=49)	4.1	24.5	61.2	10.2	100.0
รวม (N=407)	1.7	23.1	52.1	23.1	100.0

ตาราง ค14: ร้อยละของผู้สูงอายุ จำแนกตามจำนวนโรคไม่ติดต่อเรื้อรัง รายชุมชน

ชุมชน	จำนวนโรคไม่ติดต่อเรื้อรัง *						รวม
	ไม่มีโรคไม่ ติดต่อเรื้อรัง	มี 1 โรค	มี 2 โรค	มี 3 โรค	มี 4 โรค	มี 5 โรค	
ชอยพระนคเรศ (N=60)	36.7	15.0	31.7	15.0	1.7	-	100.0
ชอยวัดมหาพฤฒาราม (N=57)	38.6	26.3	26.3	5.3	3.5	-	100.0
ชอยสองพระ (N=95)	43.2	26.3	20.0	8.4	1.1	1.1	100.0
สันติภาพ (N=59)	37.3	32.2	18.6	11.9	-	-	100.0
ตรอกขุนนาวา (N=51)	35.3	43.1	13.7	5.9	2.0	-	100.0
ตรอกห้านาย (N=46)	41.3	23.9	28.3	6.5	-	-	100.0
ชอยพิพัฒน์ 2 (N=51)	37.3	27.5	17.6	11.8	5.9	-	100.0
รวม (N=419)	38.9	27.4	22.2	9.3	1.9	0.2	100.0

หมายเหตุ * 5 โรคไม่ติดต่อเรื้อรังในที่นี้ หมายถึงโรค เบาหวาน ไขมันในเลือดสูง ความดันโลหิตสูง หัวใจขาดเลือด/เดิน
ผิดจังหวะ และหลอดเลือดสมองตีบหรือแตก/สโตรก

ตาราง ค15: ร้อยละของผู้สูงอายุ จำแนกตามประเภทของโรคไม่ติดต่อเรื้อรัง รายชุมชน

ชุมชน	การเป็นโรคไม่ติดต่อเรื้อรัง*				
	เบาหวาน	ไขมันในเลือดสูง	ความดันโลหิตสูง	หัวใจขาดเลือด/เต้นผิดจังหวะ	หลอดเลือดสมองตีบหรือแตก
ชอยพระนครเรศ (N=60)	31.7	40.0	50.0	1.7	8.3
ชอยวัดมหาพฤฒาราม (N=57)	26.3	21.1	56.1	3.5	3.5
ชอยสองพระ (N=95)	23.2	20.0	49.5	5.3	-
สันติภาพ (N=59)	18.6	28.8	54.2	3.4	3.4
ตรอกขุนนาวา (N=51)	17.6	17.6	56.9	2.0	-
ตรอกห้านาย (N=46)	28.3	13.0	52.2	6.5	2.2
ชอยพิพัฒน์ 2 (N=51)	29.4	27.5	51.0	9.8	7.8
รวม (N=419)	24.8	24.1	52.5	4.5	3.3

หมายเหตุ *เลือกนำเสนอ เฉพาะร้อยละของผู้สูงอายุที่ได้รับการวินิจฉัยว่า เป็นโรคเบาหวาน หรือ โรคไขมันในเลือดสูง หรือ โรคความดันโลหิตสูง หรือ โรคหัวใจขาดเลือด/เต้นผิดจังหวะ หรือ โรคหลอดเลือดสมองตีบหรือแตก เท่านั้น

ตาราง ค16: ร้อยละของผู้สูงอายุ จำแนกตามความบกพร่อง หรือความพิการ รายชุมชน

ชุมชน	ความบกพร่อง หรือความพิการ		รวม
	ไม่มี	มี	
ชอยพระนครเรศ (N=58)	84.5	15.5	100.0
ชอยวัดมหาพฤฒาราม (N=57)	91.2	8.8	100.0
ชอยสองพระ (N=95)	94.7	5.3	100.0
สันติภาพ (N=59)	94.9	5.1	100.0
ตรอกขุนนาวา (N=51)	98.0	2.0	100.0
ตรอกห้านาย (N=46)	91.3	8.7	100.0
ชอยพิพัฒน์ 2 (N=51)	90.2	9.8	100.0
รวม (N=417)	92.3	7.7	100.0

ตาราง ค17: ร้อยละของผู้สูงอายุ จำแนกตามประเภทของความบกพร่องหรือความพิการ รายชุมชน

ชุมชน	ความบกพร่องหรือความพิการ*		
	การมองเห็น	การได้ยินหรือสื่อความหมาย	การเคลื่อนไหว
ชอยพระนครเรศ (N=58)	1.7	5.2	8.6
ชอยวัดมหาพฤฒาราม (N=57)	1.8	1.8	8.8
ชอยสองพระ (N=95)	1.1	1.1	3.2
สันติภาพ (N=59)	1.7	1.7	-
ตรอกขุนนาวา (N=51)	2.0	-	-
ตรอกห้านาย (N=46)	-	6.5	4.3
ชอยพิพัฒน์ 2 (N=51)	2.0	-	7.8
รวม (N=417)	1.4	2.2	4.6

หมายเหตุ *เลือกนำเสนอ เฉพาะ ร้อยละของผู้สูงอายุที่ตอบว่ามีความบกพร่องหรือความพิการ ด้านการมองเห็น หรือ ด้านการได้ยิน (หรือสื่อความหมาย) หรือ ด้านการเคลื่อนไหว เท่านั้น

ตาราง ค18: ร้อยละของผู้สูงอายุ จำแนกตามระดับภาวะพึ่งพิง รายชุมชน

ชุมชน	ระดับภาวะพึ่งพิง			รวม
	ไม่มีภาวะพึ่งพิง	ภาวะพึ่งพิง ต่ำ-ปานกลาง	ภาวะพึ่งพิง สูง	
ชอยพระนครเรศ (N=60)	76.7	20.0	3.3	100.0
ชอยวัดมหาพฤฒาราม (N=57)	82.5	12.3	5.3	100.0
ชอยสองพระ (N=106)	73.6	23.6	2.8	100.0
สันติภาพ (N=63)	57.1	38.1	4.8	100.0
ตรอกขุนนาวา (N=53)	88.7	11.3	-	100.0
ตรอกห้านาย (N=58)	69.0	25.9	5.2	100.0
ชอยพิพัฒน์ 2 (N=51)	88.2	7.8	3.9	100.0
รวม (N=448)	75.7	20.8	3.6	100.0

ตาราง ค19: ร้อยละของผู้สูงอายุ จำแนกตามความเสี่ยงต่อปัญหาสุขภาพจิต รายชุมชน

ชุมชน	ความเสี่ยงต่อปัญหาสุขภาพจิต		รวม
	ไม่มี	มี	
ชอยพระนคเรศ (N=52)	71.2	28.8	100.0
ชอยวัดมหาพฤฒาราม (N=53)	90.6	9.4	100.0
ชอยสองพระ (N=92)	77.2	22.8	100.0
สันติภาพ (N=57)	71.9	28.1	100.0
ตรอกขุนนาวา (N=50)	66.0	34.0	100.0
ตรอกห้านาย (N=44)	77.3	22.7	100.0
ชอยพิพัฒน์ 2 (N=43)	79.1	20.9	100.0
รวม (N=391)	76.2	23.8	100.0

ตาราง ค20: ร้อยละของผู้ดูแล จำแนกตามผลกระทบของการดูแลผู้สูงอายุ ต่อผู้ดูแลหรือครอบครัว รายชุมชน

ชุมชน	ผลกระทบ*	
	ด้านการเงิน	การออกจากงาน
ชอยพระนคเรศ (N=17)	52.9	16.7
ชอยวัดมหาพฤฒาราม (N=25)	32.0	24.1
ชอยสองพระ (N=7)	14.3	14.3
สันติภาพ (N=2)	50.0	50.0
ตรอกขุนนาวา (N=5)	20.0	20.0
ตรอกห้านาย (N=7)	28.6	14.3
ชอยพิพัฒน์ 2 (N=9)	55.6	11.1
รวม (N=72)	37.5	19.5

หมายเหตุ * เลือกนำเสนอ เฉพาะร้อยละของผู้ดูแลผู้สูงอายุที่ได้รับผลกระทบด้านการเงิน (ของผู้ดูแล หรือครอบครัว) หรือ ที่ได้รับผลกระทบด้านการทำงาน เท่านั้น

การออกกำลังกาย

ตาราง ค21: ร้อยละของผู้สูงอายุ จำแนกตามการออกกำลังกายเป็นประจำรายชุมชน

ชุมชน	การออกกำลังกายเป็นประจำ *		รวม
	ไม่ได้ออกกำลังกายเป็นประจำ	ออกกำลังกายเป็นประจำ	
ชอยพระนครเรศ (N=59)	61.0	39.0	100.0
ชอยวัดมหาพฤฒาราม (N=57)	59.6	40.4	100.0
ชอยสองพระ (N=95)	51.6	48.4	100.0
สันติภาพ (N=59)	45.8	54.2	100.0
ตรอกขุนนาวา (N=51)	52.9	47.1	100.0
ตรอกห้านาย (N=46)	50.0	50.0	100.0
ชอยพิพัฒน์ 2 (N=51)	62.7	37.3	100.0
รวม (N=418)	54.5	45.5	100.0

หมายเหตุ *การออกกำลังกายเป็นประจำ หมายถึง การออกกำลังกายอย่างน้อย 3 วัน ต่อสัปดาห์

ตาราง ค22: ร้อยละของผู้สูงอายุที่ออกกำลังกายประจำ จำแนกตามการใช้สถานที่ออกกำลังกาย ในสังกัดกรุงเทพมหานคร รายชุมชน

ชุมชน	สถานที่ออกกำลังกาย *		
	ศูนย์กีฬา	สวนสาธารณะ	ลานกีฬา
ชอยพระนครเรศ (N=23)	-	4.3	-
ชอยวัดมหาพฤฒาราม (N=23)	4.3	17.4	21.7
ชอยสองพระ (N=46)	2.2	10.9	4.3
สันติภาพ (N=32)	-	6.3	3.1
ตรอกขุนนาวา (N=24)	-	16.7	-
ตรอกห้านาย (N=23)	-	13.0	4.3
ชอยพิพัฒน์ 2 (N=19)	-	26.3	5.3
รวม (N=190)	1.1	12.6	5.3

หมายเหตุ *เลือกนำเสนอ เฉพาะร้อยละของผู้สูงอายุที่ออกกำลังกายเป็นประจำ และตอบว่าได้ไปใช้ศูนย์กีฬา หรือสวนสาธารณะ หรือลานกีฬา ในสังกัดกรุงเทพมหานคร เท่านั้น

ตาราง ค23: ร้อยละของผู้สูงอายุ จำแนกตามเหตุผลหลักที่ไม่ออกกำลังกายเป็นประจำ รายชุมชน

ชุมชน	เหตุผลหลักที่ไม่ออกกำลังกายเป็นประจำ					รวม
	ไม่มีเวลา	คิดว่าทำงานก็เพียงพอแล้ว	สุขภาพร่างกายไม่อำนวย	ทำงานบ้าน/ทำสวนในบ้าน/ปลูกต้นไม้	อื่นๆ*	
ชอยพระนครศรี (N=36)	27.8	5.6	41.7	19.4	5.6	100.0
ชอยวัดมหาพฤฒาราม (N=34)	11.8	29.4	41.2	17.6	-	100.0
ชอยสองพระ (N=49)	8.2	40.8	18.4	30.6	2.0	100.0
สันติภาพ (N=27)	14.8	40.7	33.3	11.1	-	100.0
ตรอกขุนนาวา (N=27)	18.5	29.6	18.5	33.3	-	100.0
ตรอกห่านาย (N=23)	-	47.8	34.8	17.4	-	100.0
ชอยพิพัฒน์ 2 (N=32)	18.8	15.6	37.5	25.0	3.1	100.0
รวม (N=228)	14.5	29.4	31.6	22.8	1.8	100.0

หมายเหตุ: * เหตุผลหลักที่ไม่ออกกำลังกายเป็นประจำ อื่นๆ เช่น ขาดอุปกรณ์กีฬา/ไม่ชอบออกกำลังกาย/ขี้เกียจ

ผลกระทบของโควิด-19

ตาราง ค24: ร้อยละของผู้สูงอายุ จำแนกตามผลกระทบของโควิด-19 รายชุมชน

ชุมชน	ผลกระทบ*		
	สุขภาพร่างกาย	สุขภาพจิตใจ	รายได้ลดลง/รายจ่ายเท่าเดิมหรือเพิ่มขึ้น
ชอยพระนครศรี (N=60)	6.7	45.0	50.0
ชอยวัดมหาพฤฒาราม (N=57)	5.3	15.8	45.6
ชอยสองพระ (N=95)	7.4	33.7	29.5
สันติภาพ (N=59)	16.9	52.5	23.7
ตรอกขุนนาวา (N=51)	5.9	29.4	52.9
ตรอกห่านาย (N=46)	8.7	28.3	28.3
ชอยพิพัฒน์ 2 (N=51)	9.8	23.5	64.7
รวม (N=419)	8.6	33.2	40.8

หมายเหตุ *เลือกนำเสนอ เฉพาะ ร้อยละของผู้สูงอายุที่ตอบว่า ได้รับผลกระทบจากโควิด-19 ในด้านสุขภาพร่างกาย หรือ สุขภาพจิตใจ หรือ ด้านการเงิน เท่านั้น

ภาวะพึงพิงกับมิติทางเศรษฐกิจ-สังคม

ตาราง ค25: ร้อยละของผู้สูงอายุ จำแนกตามภาวะพึงพิง และเศรษฐกิจของครัวเรือน รายชุมชน

เศรษฐกิจครัวเรือน	ภาวะพึงพิง			รวม
	ไม่มีภาวะ พึงพิง	ภาวะพึงพิง ต่ำ- ปานกลาง	ภาวะพึงพิง สูง	
ซอยพระนคร (N=56)				
ยากจน	23.3	18.2	-	21.4
ปานกลาง	25.6	36.4	50.0	28.6
ดี	51.2	45.5	50.0	50.0
ซอยวัดมหาพฤฒาราม (ซอยแก้วฟ้า) (N=57)				
ยากจน	25.5	-	66.7	24.6
ปานกลาง	29.8	42.9	33.3	31.6
ดี	44.7	57.1	-	43.9
ซอยสองพระ (N=106)				
ยากจน	29.5	24.0	33.3	28.3
ปานกลาง	23.1	20.0	33.3	22.6
ดี	47.4	56.0	33.3	49.1
สันติภาพ (N=25)				
ยากจน	36.1	54.2	66.7	44.4
ปานกลาง	22.2	8.3	-	15.9
ดี	41.7	37.5	33.3	39.7
ตรอกขุนนาวา (N=18)				
ยากจน	40.4	66.7	-	43.4
ปานกลาง	23.4	16.7	-	22.6
ดี	36.2	16.7	-	34.0
ตรอกห้านาย (N=58)				
ยากจน	27.5	73.3	66.7	41.4
ปานกลาง	15.0	6.7	-	12.1
ดี	57.5	20.0	33.3	46.6
ซอยพิพัฒน์ 2 (N=51)				
ยากจน	42.2	50.0	-	41.2
ปานกลาง	17.8	-	50.0	17.6
ดี	40.0	50.0	50.0	41.2

ตาราง ค26: ร้อยละของผู้สูงอายุ จำแนกตามภาวะพึ่งพิง และความเพียงพอของรายได้
ครัวเรือน รายชุมชน

รายได้ครัวเรือน	ภาวะพึ่งพิง			รวม
	ไม่มีภาวะพึ่งพิง	ภาวะพึ่งพิง ต่ำ-ปานกลาง	ภาวะพึ่งพิง สูง	
ชอยพระนครเรศ (N=60)				
เพียงพอ	76.1	83.3	50.0	76.7
ไม่เพียงพอ	23.9	16.7	50.0	23.3
ชอยวัดมหาพฤฒาราม (ชอยแก้วฟ้า) (N=57)				
เพียงพอ	89.4	71.4	66.7	86.0
ไม่เพียงพอ	10.6	28.6	33.3	14.0
ชอยสองพระ (N=106)				
เพียงพอ	89.7	92.0	66.7	89.6
ไม่เพียงพอ	10.3	8.0	33.3	10.4
สันติภาพ (N=63)				
เพียงพอ	75.0	50.0	33.3	63.5
ไม่เพียงพอ	25.0	50.0	66.7	36.5
ตรอกขุนนาวา (N=53)				
เพียงพอ	78.7	50.0	-	75.5
ไม่เพียงพอ	21.3	50.0	-	24.5
ตรอกห้าหนาย (N=58)				
เพียงพอ	77.5	66.7	33.3	72.4
ไม่เพียงพอ	22.5	33.3	66.7	27.6
ชอยพิพัฒน์ 2 (N=51)				
เพียงพอ	84.4	75.0	50.0	82.4
ไม่เพียงพอ	15.6	25.0	50.0	17.6

ตาราง ค27: ร้อยละของผู้สูงอายุ จำแนกตามภาวะพึ่งพิง และการได้รับเบี้ยผู้พิการ รายชุมชน

เบี้ยผู้พิการ	ภาวะพึ่งพิง			รวม
	ไม่มีภาวะพึ่งพิง	ภาวะพึ่งพิง ต่ำ-ปานกลาง	ภาวะพึ่งพิงสูง	
ชอยพระนครเรศ (N=59)				
ไม่ได้รับ	100.0	72.7	100.0	94.9
ได้รับ	-	27.3	-	5.1
ชอยวัดมหาพฤษศาราม (ชอยแก้วฟ้า) (N=57)				
ไม่ได้รับ	100.0	57.1	66.7	93.0
ได้รับ	-	42.9	33.3	7.0
ชอยสองพระ (N=95)				
ไม่ได้รับ	100.0	83.3	66.7	94.7
ได้รับ	-	16.7	33.3	5.3
สันติภาพ (N=59)				
ไม่ได้รับ	100.0	87.5	100.0	94.9
ได้รับ	-	12.5	-	5.1
ตรอกขนนาวา (N=51)				
ไม่ได้รับ	100.0	80.0	-	98.0
ได้รับ	-	20.0	-	2.0
ตรอกห้านาย (N=46)				
ไม่ได้รับ	100.0	83.3	66.7	93.5
ได้รับ	-	16.7	33.3	6.5
ชอยพิพัฒน์ 2 (N=51)				
ไม่ได้รับ	100.0	50.0	-	92.2
ได้รับ	-	50.0	100.0	7.8

ตาราง ค28: ร้อยละของผู้สูงอายุ จำแนกตามภาวะพึ่งพิง และความเสี่ยงต่อปัญหาสุขภาพจิต รายชุมชน

ปัญหาสุขภาพจิต	ภาวะพึ่งพิง			รวม
	ไม่มีภาวะพึ่งพิง	ภาวะพึ่งพิง ต่ำ-ปานกลาง	ภาวะพึ่งพิง สูง	
ซอยพระนครเรศ (N=52)				
ไม่มีความเสี่ยง	70.0	70.0	100.0	71.2
มีความเสี่ยง	30.0	30.0	-	28.8
ซอยวัดมหาพฤษธาราม (ซอยแก้วฟ้า) (N=53)				
ไม่มีความเสี่ยง	93.0	85.7	66.7	90.6
มีความเสี่ยง	7.0	14.3	33.3	9.4
ซอยสองพระ (N=92)				
ไม่มีความเสี่ยง	78.8	69.6	100.0	77.2
มีความเสี่ยง	21.2	30.4	-	22.8
สันติภาพ (N=57)				
ไม่มีความเสี่ยง	83.9	60.9	33.3	71.9
มีความเสี่ยง	16.1	39.1	66.7	28.1
ตรอกขนนาวา (N=50)				
ไม่มีความเสี่ยง	71.1	20.0	-	66.0
มีความเสี่ยง	28.9	80.0	-	34.0
ตรอกห้าหนาย (N=44)				
ไม่มีความเสี่ยง	90.0	58.3	-	77.3
มีความเสี่ยง	10.0	41.7	100.0	22.7
ซอยพิพัฒน์ 2 (N=43)				
ไม่มีความเสี่ยง	79.5	100.0	-	79.1
มีความเสี่ยง	20.5	-	100.0	20.9

ตาราง ค29: ร้อยละของผู้ดูแล จำแนกตามระดับภาวะพึ่งพิงและผลกระทบด้านการเงิน(ของตนเองหรือครอบครัว) รายชุมชน

ด้านการเงิน	ภาวะพึ่งพิง			รวม
	ไม่มีภาวะพึ่งพิง	ภาวะพึ่งพิง ต่ำ-ปานกลาง	ภาวะพึ่งพิง สูง	
ชอยพระนคร (N=17)				
ไม่มีผลกระทบ	63.6	25.0	-	47.1
มีผลกระทบ	36.4	75.0	100.0	52.9
ชอยวัดมหาพฤฒาราม (ชอยแก้วฟ้า) (N=25)				
ไม่มีผลกระทบ	76.2	-	50.0	68.0
มีผลกระทบ	23.8	100.0	50.0	32.0
ชอยสองพระ (N=7)				
ไม่มีผลกระทบ	80.0	100.0	-	85.7
มีผลกระทบ	20.0	-	-	14.3
สันติภาพ (N=2)				
ไม่มีผลกระทบ	100.0	-	-	50.0
มีผลกระทบ	-	100.0	-	50.0
ตรอกขนนาวา (N=5)				
ไม่มีผลกระทบ	100.0	-	-	80.0
มีผลกระทบ	-	100.0	-	20.0
ตรอกห้านาย (N=7)				
ไม่มีผลกระทบ	80.0	50.0	-	71.4
มีผลกระทบ	20.0	50.0	-	28.6
ชอยพิพัฒน์ 2 (N=9)				
ไม่มีผลกระทบ	42.9	100.0	-	44.4
มีผลกระทบ	57.1	-	100.0	55.6

ตาราง ก30: ร้อยละของผู้ดูแล จำแนกตามระดับภาวะพึ่งพิงและผลกระทบต่อผู้ดูแล
ด้านการทำงาน (การออกจากงาน) รายชุมชน

ด้านการทำงาน	ภาวะพึ่งพิง			รวม
	ไม่มีภาวะพึ่งพิง	ภาวะพึ่งพิง ต่ำ-ปานกลาง	ภาวะพึ่งพิง สูง	
ซอยพระนคร (N=18)				
ไม่มีผลกระทบ	81.8	80.0	100.0	83.3
มีผลกระทบ	18.2	20.0	-	16.7
ซอยวัดมหาพฤฒาราม (ซอยแก้วฟ้า) (N=29)				
ไม่มีผลกระทบ	87.0	66.7	-	75.9
มีผลกระทบ	13.0	33.3	100.0	24.1
ซอยสองพระ (N=7)				
ไม่มีผลกระทบ	80.0	100.0	-	85.7
มีผลกระทบ	20.0	-	-	14.3
สันติภาพ (N=2)				
ไม่มีผลกระทบ	100.0	-	-	50.0
มีผลกระทบ	-	100.0	-	50.0
ตรอกขุนนาวา (N=5)				
ไม่มีผลกระทบ	100.0	-	-	80.0
มีผลกระทบ	-	100.0	-	20.0
ตรอกห้านาย (N=7)				
ไม่มีผลกระทบ	100.0	50.0	-	85.7
มีผลกระทบ	-	50.0	-	14.3
ซอยพิพัฒน์ 2 (N=9)				
ไม่มีผลกระทบ	100.0	100.0	-	88.9
มีผลกระทบ	-	-	100.0	11.1

